

VIENYBĖ

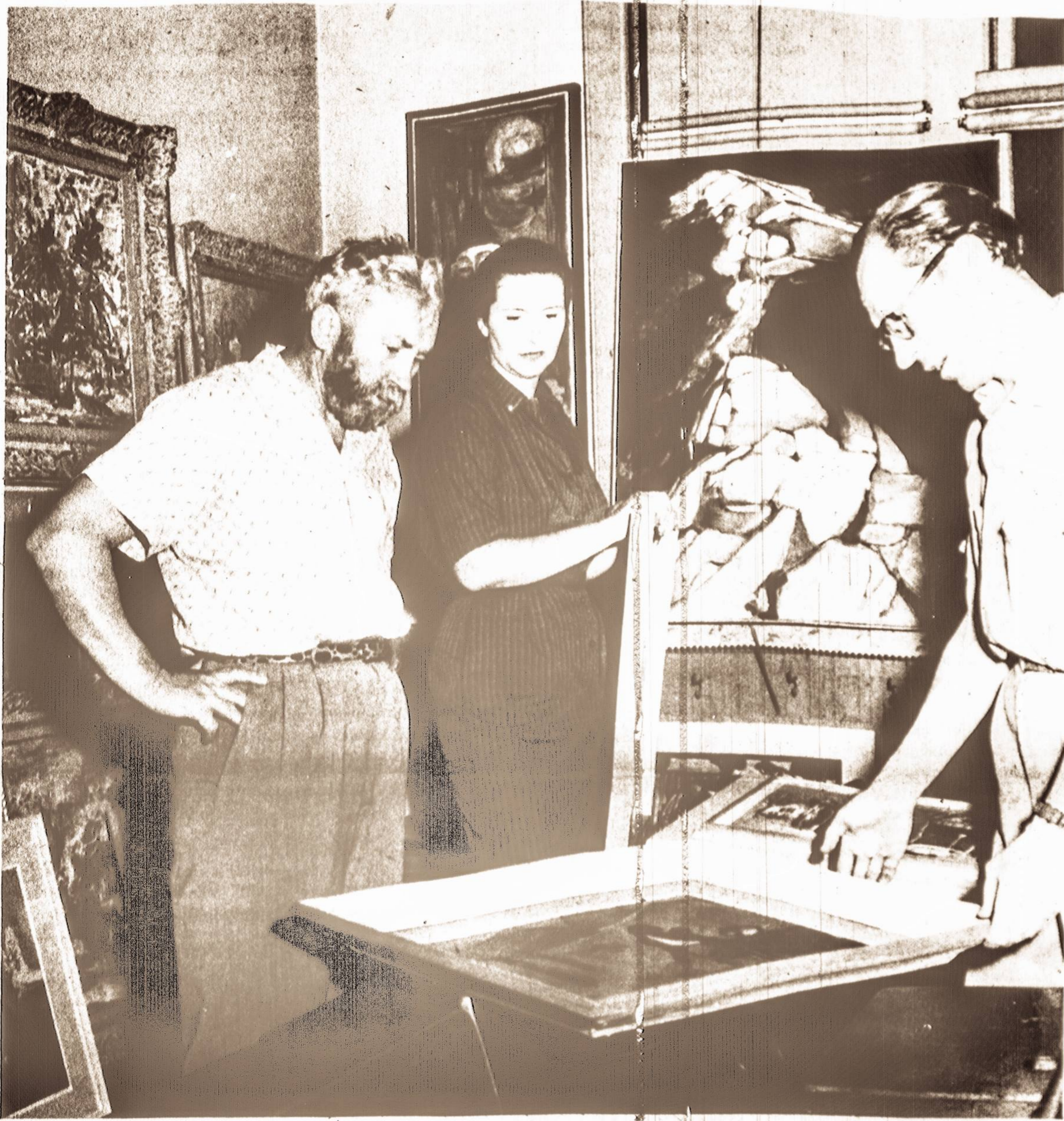
72 M. 32 N.

BROOKLYN, N. Y.

1958 M. RUGPIŪČIO (AUGUST) 15 D.

TEL. Aplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Marinai grįžta iš Libano

* 1,800 marinų, tai yra daugiau negu dešimtadalis, visų amerikiečių karinių pajėgų Libane, trečiadienį pradėjo ruoštis grįžimui namo. Vieno bataljono ir sunkiosios šarvuotės evakuavimas užtruks apie trejetą dienų.

* Antrasis amerikiečių atominis povandeninis laivas Skate, pasinėręs po vandeniu perplaukė šiaurės polių. Kaip žinoma, pirmasis amerikiečių povandeninis laivas Nautilus, varomas atominė energija, prieš savaitę pasinėręs Point Barrow, ties Aliaska, išnėrė kitoj ašigalio pusėj Atlante tarp Grenlandijos ir Spicbergeno, po 4 dienų, padaręs 1,830 mylių. Dabar Nautilus svečiuojasi Anglijoje Portland uoste, kur prie jo prisijungs ir Skate.

* Amerikos armija išbandė naują priešraketinę raketą, kuri pasivijo ir tiesiai pataikė į naujo tipo raketą, greitesnę už garsą.

* Į Briuselį buvo atskridęs apžiūrėti tarptautinės parodos Sovietų Sąjungos prezidentas Vorosilovas. Aerodrome jį pasitiko Belgijos karalius Baudouin.

* Pavergtųjų Tautų Seimas praėjusį antradienį pakartojė savo ankstyvesnį reikalavimą, kad iš JT organizacijos būtų pašalintas Vengrijos režimo atstovas. Taip pat nepripažįstama Sovietų atstovai teisė atstovauti Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybėms, kurios smurtu buvo įjungtos į Sovietų Sąjungą.

PASAULIS NIEKAD NETARNAUS VIENAI IDEOLOGIJAI...

Praėjusį trečiadienį New Yorke prasidėjo Jungtinių Tautų visumos susirinkimo specialioji sesija Vidurio Rytų klausimui svarstyti. Atidaromajame posėdy kalbas pasakė Amerikos prezidentas Eisenhoweris, Sovietų, Jordano ir Jungt. Arabų Respublikos atstovai.

Kreipdamasis į susirinkusius, prezidentas Eisenhoweris pasakė:

"Praėjo jau beveik penkeri metai, kai aš turėjau garbę kreiptis į šį susirinkimą. Tada aš kalbėjau apie atominę energiją ir raginau rasti būdą, kad nuostabūs žmogaus išradimai nebūtų nukreiptas jo mirčiai, bet pašvestas jo gyvenimui. Nuo to laiko nužengti dideli žingsniai, pritaikant atominę energiją taikiems reikalams. Tačiau tragiškai mažai

tenuveikta, kad atominė bei branduolinė energija nebūtų naudojama ginklams. Tame glūdi pavojus. Tas pavojus savo ruožtu sukelia kitą pavojų, pavojų, kad agresyvių vadovų valdomos valstybės sieks išnaudoti žmonių karo baimę, pastatydamos kitas valstybes, ypač mažąsias, prieš tariamą pasirinkimą, tarp nužeminto pasidavimo ir karo. Tokia taktika vėl iškilė aikštėn dabartinės Artimųjų Rytų krizės metu. Ją būtų galima pavadinti balistiniu šantažu.

"Daugumoj vietų laikoma neteisėtu dalyku perpildytame susirinkime šaukti "gaisras". Ar neturėtumėme laikyti rimtu tarptautiniu prasižengimu kelti visuotiną karo baimę, bandant pasiekti savo vietinio pobūdžio politinių tikslų.

Teisėta ir laisvai išrinkta Libano vyriausybė, jausdamosi pavojuje dėl piliečių neramumų kurstomų iš svetur, pasiuntė Amerikai desperatišką šaukimąsi tučiuojau suteikti pagalbą. Mes patenkime šį prašymą. Dėl šio mūsų žygio kieno buvo imtasi pastangų sukelti karo isteriką. Stengiamasi sudaryti įspūdį jeigu mažosios valstybės, trokštančios išsilaikyti susilaikė paramos, tai tas stato taiką pavojun. Istikrųjų tai yra vaizdavimas faktus apvertus aukštyn kojom. Jeigu jau iš pagalbos mažam kraštui išlaikyti savo nepriklausomybę daromas tarptautinis nusikaltnimas, tai istikrųjų nukariavimu galimybės darosi neribotos.

"Mes patiekintume mūsų chartos nuostata, kuriuo pripažįstama visuotinė kolektyvinio

VIRŠUJE: LB Seimo metu New Yorke įvyks lietuvių dailininkų paroda, į kurią jau prisijūsta daug darbų. Dail. Vytautas Jonynas, skulptorė Aleksandra Kašubienė ir skulptorius Vytautas Kašuba įdomaujasi atsiųstais darbais, kuriuos jury komisija dar turės atrinkti.

V. Maželio nuotrauka

gynimosi teisė. Mes atpalaiduotume pajėgas, kurios galėtų sukelti dides katastrofas. Be abejo, Jungtinėms Tautoms pirmiausiai tenka atsakomybė palaikyti ne vien tarptautinę taiką, bet ir saugumą.

"Nebūčiau visiškai atviras, tęsė toliau prezidentas Eisenhoweris, jei jums nepasakyčiau, kad Amerika pasilaiko chartos dvasioje teisę atsiliepti į teisėtą bet kurios valstybės pagalbą šaukimąsi, ypač mažos valstybės. Abejoju ar pasaulyje yra bent viena tokia laisva vyriausybė, kuri savo noru atsakytų teisės prašyti pagalbą, kai jos suverenumas atsiduria pavojuje.

Kai Amerika patenkino skubų Libano prašymą, mes tuojau kreipėmės į JT siekdami JT paramos Libanui, kad galėtume atitraukti Amerikos karius.

"JT būtų padariusios žygių ir Amerikos daliniai būtų buvę atitraukti, jeigu dvi rezolucijos, viena pasiūlyta Amerikos, o kita Japonijos, nebūtų buvusios atmettos vienu neigiamu balsu -- veto.

"B to ką pasakiau, tęsė prezidentas, neturėtų būti išvedžiojama, kad laikau esamą padėtį įvykiai nepakeičiamą. Keitimasis yra iš tiesų gyvenimo ir pažangos dėsniis, tačiau kai atmaina atspindi žmonių valią, tada tos atmainos galima ir reikia siekti taikiomis priemonėmis. Šia prasme Amerika gerbia kiekvienos Artimųjų Rytų arabų šalies teisę gyventi laisvai ir nedominuojamai iš

(Nukelta į 8 psl.)

LAIŠKAI

Jei Tatarėliui gerai,
kolūkietėi blogai...

Šiandien gauti laiška iš Lietuvos, jau nėra naujiena. Kaip daugelis Amerikos lietuvių, taip ir aš, turiu jų visą glėbį.

Skelbti juos laikraščiuose, būtų bereikalingas vietos užėmimas, nes jie beveik visi vienodi ir žinomi savo turiniu.

Bet perskaitęs Vienybėje V. Tatarėlio laiška iš Lietuvos, kuriame jis pasakoja, kad dabar Lietuvoje žmonės "visko turi pakankamai, gerai gyvena, groja ir dainuoja", negalju nutylėti nepaskaitęs keletos ištraukų iš gaunamų laiškų.

Zmonių vardus ir gyvenimo vietas apleidžiu.

Gavę iš Amerikos siuntinį, suklaupę meldžiasi

Rašo mano žmonos seselės sūnus.

"Mūsų brangieji Tetūlė ir Dėdė! Širdingai dėkojame už brangią dovaną, kurią iš Tamstų gavome liepos 29 d./58. Mes nežinome kaip atsilyginti ir kaip atsidėkoti. Mes visi su vaikučiais suklaupę pasimeldėme prašydami Dievo, kad Tamstoms sektųsi gyvenime. Aš ir žmona dirbame kolukų. Žmona per dieną du kartu turi pamelzti 17 karvių. Aš ir sunkiai dirbu, buvau susižeidęs. Dabar mes ir vaikai, būsime apsirėngę kaip žmonės..."

Laiškas iš Vilniaus

Rašo mano seselės sūnus,
"Brangus Dėdė ir Tetūlė!

Nors man ir nedrąsu kreiptis į Tamstas su prašymu, bet vis tiek kreipiuos. Mat greitai laikui sugalvojau vesti, o žengti tą žingsnį, vis ko nors trūksta. Taigi tuo reikalu ir kreipiuos į Tamstas. Jeigu yra galimybės, aš norėčiau, kad man atsiųstumėte kokios nors kostiumų medžiagos, nes eiti prie altoriaus, koks dabar esu nelabai gražu..."

Per Velykas neturėjo
nė sviesto nė sūrio

Mano brolis rašo:

"Mūsų karvutė užtrūko, dėl to, Velykose neturėjome nė sviesto nei sūrio. Geri kaimynai atnešė šmotelį sviesto ir porą kiaušinių, tada atsigavėjome."

Nelina Žemės

Mano sesers dukrelė rašo:

"Pereitais metais aš turėjau 307 darbdienius. Gavome po du kilogramu grūdų ir po pusantro rublio pinigais. Tai visas uždarbis visų metų. Pirkau batų, užmokėjau 336 rublius. Pas mus gerbuvio nėra ir nebus, nes kasmet vis nauja programa

paličia kiekvieną kolukietį. Dabar duoda 40 arų žemės, tai nėra pusės hektaro, ir ten kur jau niekas neauga, o už tą žemę kas met reikia mokėti 1300 rublių. Aš nusistačiau neimti, nes nėra kam dirbti, ir kaip galiu tokią sumą pinigų išrinkti?"

Ar šitie žmonės, kurių laiškų ištraukas aš čia pacitavau, visko turi, gerai gyvena, groja ir dainuoja? Gal tokiam Tatarėliui ir gerai gyventi, tik jau ne kolūkietėi.

J. S.

Amerikos Lietuvių Kongreso

vienbalsiai priimti nutarimai

Statuto pakeitimo reikalu Amerikos Lietuvių Kongresas, įvykęs 1958 m. birželio 27-28 d. Bostone, siūlo Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomajam Komitetui sudaryti specialią komisiją Tarybos statutui paruošti ir pakeisto statuto projektą pateikti svarstyti artimiausiam Tarybos suvažiavimui.

Keičiant Tarybos statutą, turėtų būti svarstomi nuostatai, numatą šaukiamųjų kongresų kompetencijas, Vykdomojo komiteto narių rotaciją ir jaunimo Tarybos įjungimo būdus.

Kongresas, pritardamas lietuvių bendruomenės idėjai, skatina lietuvius dalyvauti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seime, įvyksiančiame 1958 m. rugpj. 28-31 d. New Yorke.

Lėšų paskirstymo reikalu

Amerikos Lietuvių Taryba iš lietuvių visuomenės surinktas lėšas skiria Lietuvos laisvinimo institucijoms, atsižvelgdama į reikalo svarbą, pagal iš anksto paruoštą sąmatą ir reikalaujama iš lėšų gavėjo atliktųjų darbų ir išlaidų apyskaitų.

Dėl kongresų ir suvažiavimų tvarkos

Kongresas pageidauja, kad ateityje įvyksiančių Tarybos suvažiavimų ir kongresų programos būtų paskelbtos visuomenei iš anksto, o visi pranešimai tinkamai raštu paruošti.

Pasaulinės Parodos reikalu

Kongresas prašo Amerikos Lietuvių Tarybą kviešti Chicago Lietuvos Prekybos Rūmus pasirūpinti, kad Chicagoje įvyk-

siančiame Pasaulinėje Parodoje būtų tinkamai reprezentuojama Lietuva.

"Giliai vertindamas Lietuvių studentų Sąjungos žurnalo LITUANUS informacinį darbą, Kongresas:

a) džiaugiasi lietuviško jaunimo konkrečiomis pastangomis informuoti svetimtaučius apie Lietuvą ir jos dabartinę būklę bei lietuvių, jų laimėjimus ir kūrybines pastangas įvairiose gyvenimo srityse;

b) ragina visus Amerikos lietuvius remti šį prasmingą jaunimo darbą savo bendradarbiavimu ir pinigine parama.

c) siūlo, kad Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomasis Komitetas rastų tinkamus būdus paremti LITUANUS leidimą."

Kongreso Rezoliucijų komisija praneša, kad dar trūksta nutarimo, liečiančio diplomatus ir laisvinimo veiksmus. Rezoliucijų komisijoje neliko jo nuorašo, o ALTO vykd. sekretorius paprašytas paaiškinti, kad iš atostogų negrįžęs reikalų vedėjas.

**Nepamirškite
atnaujinti
prenumeratos**

WHITE'S DRUG, INC.
Mes siunčiame įvairius
vaistus jūsų giminėms
Lietuva
29 MILLBURY STREET
WORCESTER, MASS.
PL 4-0110

Lietuviškos vasarvietės

LIETUVIAI ATIDARĖ VASARNAMIŲ

Puikios Jūrų Maudynės Prie Pat Namų

Išrenduojame apartamentus po 2, 3, ir 4 kambarius.

Taipgi išrenduojame paskirus miegamuosius kambarius su public kitchen. Kainos nebrangios.

Užsisakykite vietas laišku arba telefonu.

Violet's Guest Home

125 Atlantic Ave., Atlantic City, N. J.
Telefonas 5-2338

NIDA -- geriausia vasarvietė CAPE COD, MASS. Veikia iki rugsėjo 30 d. Kreiptis: V. NORVAISIENĖ, West Hyannisport, P.O. Box 367, Cape Cod, Mass. Tel. Hyannis: SPing 5-3987; Bostone Avenue 8-8079.

TRAKŲ VASARVIETĖ -- THOMPSON, CONN.

Prie Quatic Ežero. Geriausia vieta Naujojoje Anglijoje jėškantiems poilsio. Maistas ir kambarys \$35 savaitėi. Kreiptis: MRS. G. PAKNYS, Box 126, THOMPSON, CONN.

Tel. Walnut 3-2836 (Putnam).

NAUJA VASARVIETĖ -- CAPE COD, MASS:

Ideali vieta šeimoms ir pavieniems asmenims. Geros sąlygos -- sveikas maistas. Kreiptis: STASYS LUŠYS, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Tel. Evergreen 7-5576.

HILLSIDE ACRES VASARVIETĖ -- MILANVILLE, PA.

Moderniška vasarvietė prie Delaware upės, netoli nuo New Yorko -- galima maudytis, žuvalti, laiveliais plaukioti. Maistas šviežias -- tiesiog iš mūsų ūmos. Kambariai moderniškai -- su šiltu ir šaltu vandeniu -- 31 dol. savaitėi. Dėl informacijų ar rezervacijų kreiptis: Mr. A. THOMAS, MILANVILLE, PA. Tel. BeechLake 9024-R25

Kas mėgsta Atlanto audringas bangas, bet nemėgsta ilgų varginančių kelionių, vasaroti vyksta

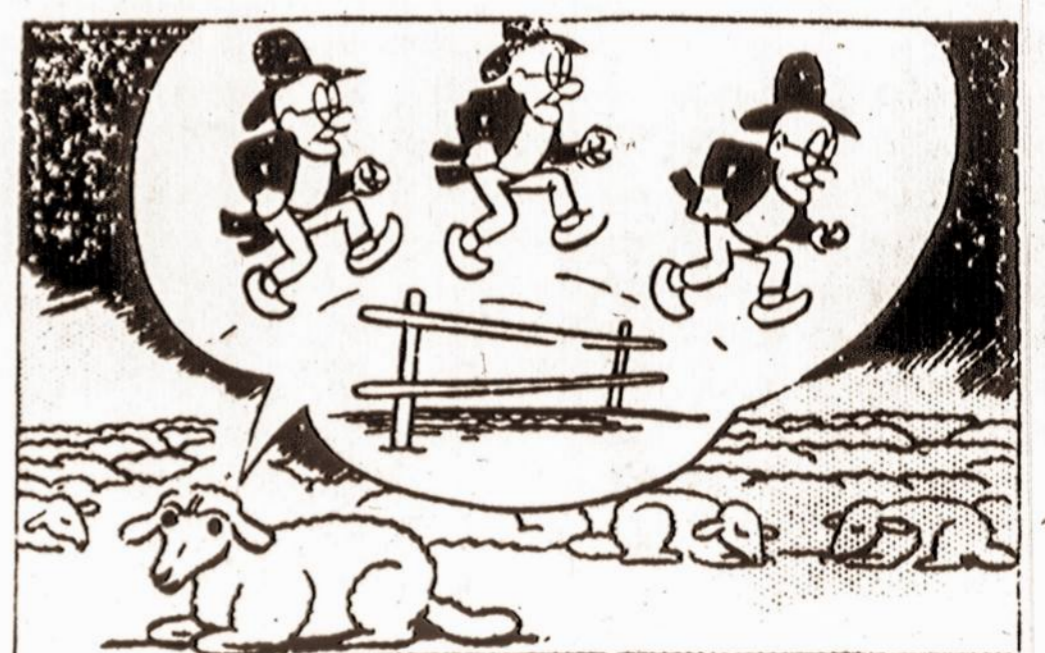
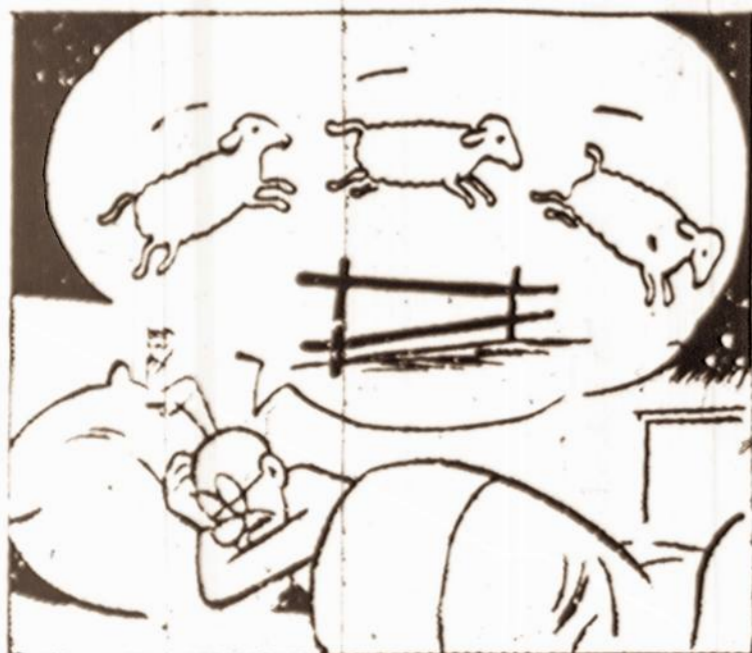
į Asbury Park, N. J. į F. Lanio (Lanausko) vasarnamį. Išnuojami kambariai sezonui, savaitėi, bei savaitgaliams. Vasarotojų patogumui kiekvienam aukšte yra virtuvė, šaldytuvai ir reikalingi indai, apmokamas mokėstis už naudymąsi.

Tiesioginis susisiekimas autobusais ir traukiniais su New Yorku, Newarku ir Philadelphia. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

F. LANYS
515 FOURTH AVE (Cor. Emory St.)
ASBURY PARK, N. J.

Tel. Prospect 4-6034

Melchijoro Putelės nuotyčiai

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

VYTAUTAS BELECKAS
SALĖS IR RESTORANO
SAVININKAS

Salė vestuvėms ir kitiems pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinomis kainomis.

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street
Brooklyn 1, N. Y.
MAin 4-6400

700 Caroline Ave.
N. Valley Stream, N. Y.
VALley Stream 5-0783

LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

VIENYBĖS SKAITYTOJAI PERKANTIEJI
MEDŽIAGAS SIUNČINIAMS I LIETUVĄ.
GAUNA 10% NUOLAIDĄ.

Tik asmeniškai atsilankę, galėsite įsitikinti, koks didelis vyriškų ir moteriškų medžiagų pasirinkimas

Mūsų krautuveje gausite viską, kas tik reikalinga jūsų artimiesiems Tėvynėje pradžiuginti.

Vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos
žemesnėmis kainomis, negu kitur.

DORION MFG'S OUTLET STORES, INC.

148-09 Jamaica Avenue
(išlipti Suthpin Blvd. Stotyje)

Jamaica 35, N.Y.
Tel. AXtel 7-6082

HELEN POVILANSKIENE

Baras - Restoranas - Salė šeimininėms pramogoms
158 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9737

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

Stiklinis baras. Viena gražiausių užėigų Brooklyne.

273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9533

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

Visame New Yorke nerassite gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte: koncertą, vestuves, prakalbas ar šokių -- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių. --

L. MOLIN, Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

CLEVELANDO LIETUVIAI

J. ANTANAITIS

REVIZIONISTINĖS NUOTAIKOS ALT SKYRIUJE

Rugpiūčio 10 d. ALTO Clevelando skyriaus susirinkime svarstyta 1958-9 metų veiklos planas, kurį pateikė valdybos pirmininkas J. Daugėla. Šis planas kiek daugiau skyrėsi nuo ankstybesnių metų tokių planų savo revizionistinėm nuotai-kom.

Viename iš to plano punktų, kurį skyriaus valdyba nuodugniai apsvaistė, priėmė ir patiekė šiam susirinkimui, pasisakyta metodiškai siekti ir daryti laipsniškus žygius dėl Amerikos Lietuvių Tarybos visos organizacijos patobulinimo ir pritaikymo šių dienų pasikeitusioms sąlygoms. Praktiškai to tikslo siekiant, norima, kaip aiškino J. Daugėla, a) įvesti į ALTą, kaip naują susidedamąją dalį, lygiomis teisėmis, Lietuvių Studentų Sąjungą; b) įieškoti būdų, kad ALTO turėtų įtakos skyriaus atstovai, kaip tiesioginiai ALTO rėmėjų-aukotojų valios pageidavimų reiškiėjai.

Ties šiuo klausimu kiek daugiau atkreipta dėmesio susirinkime ir padiskutuota. Atsakydamas kitų susirinkime pareikštas pastabas, J. Daugėla (valstiečių laudininkų žmogus) nurodė, kad veiklos planą radikaliau reformuoti verčia pats gyvenimas, nes ALTas išsisteigė prieš keliolika metų, o dabar Amerikos Lietuvių veidas yra pasikeitęs. Be to, ALTO surenkamos lėšos, kasmet mažėja, darbo našta krenta tiems patiems negaršiemis asmenims, todėl esą tenka pajieškoti naujų veiklos būdų bei metodų. Jis čia pat pareiškė abejojimų, ar tiksliai išleista ALTO Vyk. Komiteto Informacijos Centrai, apie 31,000 dol. per 4 metus, kai tuo tarpu studentai tokį naudingą leidinį LITUANUS už 5,000 dol. leidžia per metus. Jo nuomone, būtų naudingiau ALTui, kad jame daugiau dirbtų universiteto žmonių, negu kad fabrike užsidirbančių sau duoną.

Radikalių minčių pateikė A. Augustinavičiūnė, kalbėdama apie finansų sutelkimo planą. Jos pagrindinė mintis buvo ta, kad dalis surenkamų Lietuvos laisvinimo darbui aukų liktų vietoje, ALTO skyriaus valdyboje. Nes gi tą darbą atlieka ne tik ALTO Vyk. Komitetas, bet ir ALTO skyriai. Konkrečiai čia buvo nurodyta numatoma Clevelande ruošti antikomunistinė paroda, kurios eksponatų įsigijimas ir kitos išlaidos sudarytų gal apie 500 dol., kai tuo tarpu šiuo metu skyriaus kasoje yra tik apie 50 dol. . . .

JOHN BALTAUONIS
Frankford Avenue

CAFE

1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Kadangi čia susiduriama su ALTO statutu ir Vyk. Komiteto nuomone, tai pavesta Clevelando skyriaus valdybai išsiaiškinti tais klausimais su ALTO Centru.

TRUMPAI

Clevelando centrinėje vietoje bibliotekoje (Public Library) yra gausus lietuviškų knygų skyrius, kurio gali pavydėti Chicagos ir kitos didelės lietuvių kolonijos. Joje yra ir laikraščių skaitykla, kur be kitų, ateina ir daugelis JAV išsainančių lietuviškų laikraščių. Tačiau ne visi svarbesnieji liet. laikraščiai, nors tokia raudonųjų Vilnis ten gaunama.

Lietuviškų knygų parūpinimu imasi ALTO skyriaus valdyba. Reikėtų kreipti dėmesio ir į lietuviškų laikraščių užsakymą. Savo laiku DRAUGO korespondentas pasiskelbė, kad ir jam rūpi lietuviškoji spauda vietoje centrinėje miesto bibliotekoje. Tačiau kiek praktiškai tas jo rūpestis reiškia rodo faktas, kad jo atstovaujamo DRAUGO skaitykloje nėra.

IŠ BOSTONO MATO, KAS DEDASI CLEVELANDE...

Atsiliepdamas "60 manifesto" signataras Jurgis Gimbutas iš Bostono, VIENYBĖS rugpiūčio 1 d. numeryje, labai nepatogiai pasijautė dėl Alfonso Mikulskio pasisakymo Bendruomenės suvažiavime Clevelande, kad tas "manifestas" esąs gėda lietuvių tautai. . . .

Tą nemalonumą J. Gimbutas bando įvelninti savo pažintimi su A. Mikulskiu. Dėl to, girdi, jis netikės, kad A. Mikulskis būtų galėjęs paniekinti aną 60-ties lietuvių pareiškimą. Norėdamas susilpninti A. M. pasisakymo manifesto signatarams nepalankų išpūdį, J. Gimbutas villiasi, ar tik nebūsianti išvėlusio mano korespondencijoj klaida. Nors tokia prielaida ir pats J. G. netiki, nes bando aiškintis, jog manifesto pasirašymas nesanti gėda prieš lietuvių tautą.

Galū užtikrinti J. Gimbutą, kad klaida išvėlusio ne mano anoje korespondencijoj apie Bendruomenės suvažiavimą Clevelande, bet jo paties galvojime! Gera asmeninė pažintis dar neįpareigoja A. M. taip galvoti "manifesto" reikalu, kaip J. G. yra įsitikinęs.

Pastrodžius J. G. nuomonei VIENYBĖJE (rugg. 1 d. n-je) tuoj telefonu susisiekliau su A. Mikulskiu Clevelande. Į mano klausimą, ką jis į tai galėtų pasakyti, A. M. pareiškė, jog jis ir nemanąs išsiginti, ką yra pasakęs apie tą "manifestą".

Bet būdingai išsireiškė vienas clevelandietis bendruome-

* Neseniai Clevelande lankėsi iš Romos lietuvis vyskupas Podolskis. Čia viešėdamas, be kitų, jis aplankė ir vietos krikščionių demokratų jaunimo studijų klubą ir užgyrė jų veiklą.

* Clevelande dar vis komentuojama ALTO skyriaus pirmininko sveikinimas Lietuvių Bendruomenės Tarybos suvažiavime, kur jis apgailėstavo, kad tame suvažiavime nebuvo ALTO Vykdomojo Komiteto sveikinimo.

* Šventąjį Raštą lietuvių kalba, išleista Romoje, Clevelande platina mkt. A. Tamulionis, Pasirodo, jis daugiausia čia yra šventojo Rašto išplatinęs, palyginus su kitomis laisvojo pasaulio lietuvių kolonijomis.

* Rugsėjo 13 d. Clevelande, Masonic Auditorium salėje, 3615 Euclid Ave., lietuvių kalboje statoma opera "Faustas". Štato Chicagos vyrų choras Vy-tis, kartu su moterų choru bei žymiaisiais lietuvišiais solistais. Šio pastatymo iniciatyvos ėmėsi Lietuvių Studentų Santaros Clevelando skyrius.

nės veikėjas, esą J. Gimbutas iš Bostono nori geriau matyti, kas dedasi Clevelande, negu mes čia, vietoje matome. Girdi, jei asmeniškai J. Gimbutui nepriimtini to suvažiavimo aprašymai spaudoje, tai jis galėjo turėti priimtinesnę informaciją iš ponios Gimbutienės, kuri sutiko kandidatuoti į LB tarybą, tik nesiteikė dalyvauti suvažiavime ir jo darbuose. Ji čia ir asmeniškai būtų galėjusi pasiginčyti su A. M. dėl jo labai nepalankaus "60 manifesto" signatarams pasisakymo.

Jei taip toliau bus pasisauta koreguoti suvažiavimų aprašymus, sėdint už 1000 mylių nuo įvykių vietų, kaip šiuo atveju J. Gimbutas, tik pagal asmeniškas pažintis ir savo pageidavimus, tai susilauksime tikrai didelio nuosmukio lietuviškos spaudos informacijoj.

J. ANTANAITIS
Clevelandas, 1958 m. rugg. 3.

VALLY'S Restaurant

Savininkai
JUOZAS VALKAUSKAS

ir
JONAS SRUGIS

Vieta, kurią lanko visi -- senieji, čia gimusieji ir naujieji lietuviai.

865 BANK STREET
WATERBURY, CONN.
Tel. Plaza 3-9838

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tysliava
Editor and Publisher
192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York
Tel. APplegate 7-7257

Entered as Second Class
Matter October 23, 1907 at
the Post Office of Brooklyn
N. Y. Subscription Rates:
USA, Canada and other
countries \$7.00 for one
year. Advertising rates on
application.

Skautų Tautinės stovyklos proga

Keturi paskutiniai dešimtmečiai tai Lietuvos Skautų Sąjungos nuėtas kelias.

Vyresniesiems vadovams jis yra ilgas žygis, retai kada sustojant pailsėti. Kitiems -- jauniesiems -- tai tik istorija. Tačiau ir vieni ir antri šiandien tose pačiose gretose žygiuoja, kiekvienas metais patraukdami naujus bergaičių ir berniukų būrius. Tai judėjimas dėl laimės ir užaugimo gyvendinimo žemėje, berne žemiškos, tai judėjimas skiepijasi idėjai tarnauti, atsižadėti, aukotis, jei reikia, kentėti. . . ir, vis dėlto šypsotis.

Pirmuosius du dešimtmečius Aukštojo Panemunė, reto grožio tėvynės pušynė, kilo Tautinės Stovyklos vėliavos su visa laiminga ir neišblaškyta tauta, džiaugdamiesi savosios valstybės žydėjimu.

Trečiojo dešimtmečio baigti lietuviai skautai rinkosi žiaurais karo išvargintoj, sugriautoj Vakarų Europoj, bet ne savos žiluos. Prie Baltijos krantų ir didingų Alpių papėdėje plevėsavos Trečiosios Tautinės stovyklos vėliavos, šaukiančios ne tiek džiaugsmui, kiek darbui, naujiems žygiams ir kovai.

Šią savaitę lietuviai skautai suplausk į Ketvirtąją Tautinę Stovyklą laisvoje Amerikėje pasisemti tautinės stiprybės penktajam dešimtmečiui.

Veržlios gyvybės ženklais Lietuvos skautų gretos neš Lelijos žiedą su įrašu: Dievui, Tautėvynėi ir Žmonijai.

Nueitas skautų kelias yra vingiuotas, kažuotas, su kryžkelėmis ir viūtimis. Reikia bent kas dešimt metų sustoti, pailsėti savo šeimos didžiuliam rate ir žygiuoti toliau.

Kai idėja vedą, eiti sunku. Bet dar sunkiau vjetoje stovėti. Eikime, jei norime būti dar gyvi savos tautos seserys ir broliai.

PLB Seimo koncerto ir bankieto bilietų galima gauti: Pilečių Klubo Spaudos Kioske, 280 Union Ave., Brooklyn; Atletų Klube, 1332 Halsey St., Brooklyn; J. Andriušio įstaigoje, Haven Realty, 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven; J. Ginkaus saldinių krautuvelyje, 495 Grand St., Brooklyn.

Lietuviškoji Chicaga

SEIMŲ ATGARSIAI

SLA Seime nuslėpta patriotinė rezoliucija.- Kuriai partijai priklauso ALT kongreso sukilėlis B. Vitkus?

SLA 50-tajame seime 260 kuopos delegatas, žinomas veikėjas socialdemokratas Jonas Talala rezolucijų komisijai pasiūlė seimui pa-

sijai pasiūlė seimui patiekti rezoluciją, kuria siūloma visus narius apdėti specialiu 10 centų mėnesiniu mokesčiu Lietuvos laisvinimo reikalams. Taip surinkti pinigai Pildomosios Tarybos nutarimu būtų perduoti ALTui ar kitom panašiom organizacijom! Rezolucijų komisija - V. Sidzikauskas, dr. D. Pilka ir Ign. Kaunelis - sumanymui pritarė ir nutarė ją patiekti seimui.

V. Sidzikauskui anksčiau iš kongreso išvykus, kiti du nariai D. Pilka ir I. Kaunelis tos rezolucijos seimui nepateikė. Chicagoje spėjama, kad tai padaryta SLA vadovybės įsakymu.

Ta proga karčiai pastebima, kad apie patriotizma kalbama garsiai, o kai siūloma griebtis kokių nors ir nedidelių konkrečių veiksmų, tada staiga nutyloma. Jei Talalo pasiūlymas kokiais nors sumetimais buvo nepriimtinas, kodėl tai viešai nepaiskinta?

Kaip žinia, prieš kiek laiko Bostone įvykusiame ALTO kongrese nemažą sensaciją sukėlė prof. B. Vitkaus kalba, kurioje jis ALTO vykdomajam komitetui padarė smarkokų priekaištų dėl organizacijos valdymo, taip sakant, "įsise-nėjimo teise". Toji kritika net susirgindino pirmininkavusi L. Sinitį.

Chicagoje kalbama, kad Sinitis ne tiek susijaudinęs dėl tos kritikos, kiek dėl fakto, kad ją paskelbęs krikščionis demokratas, kurį jis laikęs savo ištikimu pasekėju. Tai buvęs peilio smūgis į nugarą! Vitkus susilaukęs kritikos iš savo partijos narių tarpo.

Net vyskupas Brizgys jam pastebėjęs: "Tai, reiškia, esi slaptas frontininkas!" Įdomu, kad B. Vitkus, norėdamas pasiaiškinti, jog kongrese nieko "baisaus" nepasakė, turėjo pasinaudoti ne katalikiško DRAUGO, bet ateistinių NAUJIENŲ skilčių svetingumu. (Vienybė irgi gavo iš prof. B.

Vitkaus laišką, kurį dedame šiame numery. Red.)

NAUJIENOS jam davusios žodį, tuoj pat atskaitė jam ir smarkoką pamokslą. Girdi: "Po karo "dipukai" laukė, kaip gervė giedros, kad kils karas tarp JAV ir Sovietų Sąjungos - ir jie vėl grįž Lietuvos. Dauguma jų nenorėjo net

nenorėjo net važiuoti į Ameriką; ir kai paskul vistiek jie atvažiavo, tai daugelis nenorėjo savo čemodanus išsipakuoti, kad suskubtų "pirmuoju laivu" grįžti namo.

Dalis naujųjų ateivių dar ir šiandien nėra išsipakavusi savo psichologinio bei intelektualinio багаžo. Daugiausia dėl to jiems ir yra taip sunku suprasti ir įvertinti senųjų Amerikos lietuvių papročius ir veiklą!"

Chicagoje iš tokios demagogijos juokiamasi. Juk savo pozicijas "valdžioje" galima ginti paprasčiau, ramiau ir kultūringiau.

Ką aš pasakiau ALT Kongrese?

Besekdamas, beskaitydamas lietuviškuose laikraščiuose ALTO Kongreso aprašymus, užtikau ir savo pavarde. Kai kur galima buvo suprasti man taikomi epitetai kaip revoliucionierius, sukilėlis ir pan. Kai kur net neigiamai pamėnėta buv. mano užimamoji vieta laisvoje Lietuvoje.

Ko aš norėjau ir ką pasakiau ALTO Kongrese, girdėjo visi dalyviai, tačiau negirdėjo daugelis tų, kurie apie kongresą skaitė tik spaudoje. Atrodo reikalinga pakartoti tuos pareiškimus, kad išblaškyti nereikalingus įtarimus ir prie-kaištus.

O pasakiau Bostone įvykusiame ALTO Kongrese maždaug štai ką (atkuriu iš atminties):

... Džiaugiuosi priklausęs tiems laimingiesiems, kurie šiame kongrese gauna žodį. Pritardamas laiko apribojimui kalbėtojas, labai apgalvestauju, kad to apribojimo nebuvu pritaikyta pačiam prezidiumui, kuris užėmė visą vakarykščią kongreso dieną.

ALTO kongresai vyksta kas keturi metai. Į šį suvažiavo 396 delegatai, aukodami tam kongresui savo laiką ir lėšas. Jie nori išgirsti rimtą Lietuvos laisvinimo problemos nagrinėjimą, kartu ir patys tame nagrinėjime dalyvauti, tačiau, ypač vakar, buvo kartais tokia

BALYS VITKUS

betvarkė, kad žmogus pasijunti esąs piknike, o ne rimtame Amerikos Lietuvių Tarybos Kongrese.

Iš dr. Trimako ir p. Sidzikausko pranešimų aiškėja, kad Lietuvos laisvinimą turime planuoti ilgoms distancijoms, tad jei šiame kongrese padarysime bent vieną žingsnį pirmyn, kongresas bus pasisekęs. Jei mes grįšime iš šio kongreso labiau apsiujungę ir vieningesni negu į jį atvykome, tai pats laisvinimo darbas bus daug sėkmingesnis.

Vakar, tiesa, buvo net iki įkyrumo daug ir saldžiai kalbama apie tą vienybę, tačiau vien žodžiais tos vienybės neįvykdysime. Kai tik priėjome prie darbų, tuojuos jos ir pasigedom.

Štai vakar, renkant prezidiumą, vieni pasiūlė (ir išrinko) į jį visus senuosius ateivius, kiti irgi ne geriau pasielgė: jie pasiūlė vien naujuosius ir nei vieno senos ateivijos atstovo. Kur gi čia taip skambiai propaguojama vienybė?

Dabar dėl jaunimo. Labai daug buvo kalbama apie reikalą įtraukti į ALTO darbą jaunimą.

Mūsų jaunimas įrodė (peticijos Prezidentui, Lituanus leidimas, paskaitos - parodos apie Lietuvą kolegijose), kad jis ne tik nori, bet ir moka ir dirba Lietuvos laisvinimo dar-
Nėra reikalo jį įtraukti į darbą, bet reikia tik įsileisti į organizaciją. Štai kad ir už šio garbingo stalo matome sėdinčius vien veteranus. Ar nebūtų geriau, kad bent pora kėdžių būtų buvę užleista jauniesiems kartos atstovams. Mums, europiečiams, neįprasta, kad suvažiavimams vadovautų valdybos nariai. Tačiau, tiek to, jei čia tokia tvarka. O vis dėlto, mes mieliau būtume pakvietę ALTO prezidiumą už garbės stalo, bet patį juodąjį darbą būtų galėję ir kiti atlikti. Ačiu."

Atpasakojęs savo žodį, tartą ALTO Kongrese, aš noriu pabrėžti, kad ALTO veiklos niekur neliečiau, o kalbėjau tik apie patį kongresą, blogą jo pravedimą. Esu iki šiol gana gražiai bendradarbiavęs su ALTu. Niekad man neatėjo

mintis ALTą ar jo vadovybę griauti, "šturmuoti", nėsu nusipelnęs ir kiti "titulu". Jukios konspiracijos tarp naujų ateivių neorganizavau ir jų neatstovavau. Kalbėjau kaip vienas iš tų, kurie yra susirūpinę Lietuvos ateitimi ir jos laisvinimo darbais.

Galima pasiūlymus priimti ar atmeti, galima juos kritikuoti, taisyti, bet rimtame darbe negalime vienas kito įtarinėti, pravardžiuoti, tyčio-tis, įžeidinėti ar net grasinti nes šitie dalykai tik apkartina širdį ir jokiū būdu neveda į vienybę.

Santara rengia įdomius debatus

Rugsėjo 5-7 d. d. Tabor Farm, Michigan, šaukiamas penktas iš eilės visuotinis metinis Studentų Santaros suvažiavimas. Ten pat rugsėjo 2 d. prasi-dės jaunesniems studentams visuomeninės veiklos kursai, kurie tęsis tris dienas.

Šiame suvažiavime norima atkreipti dėmesį ne į trūkumus Lietuvos, bet į jos išteklius ir tam planuojama pravesti debatus. Paskaitininkais pakviesti Bronys Raila, A. Škėma, K. Ostrauskas, R. Viesulas ir k.

visais suvažiavimų reikalais kreiptis į vietinius Santaros skyrius, arba į L. Sabalūną, Tabor Farm, Sodus, Mich. Aukas Santaros veiklai paremti prašoma siųsti Z. Rekašūn, 20044 Santa Rosa Dr., Detroit, 21, Mich., arba J. Šmulskūnui, 426 E. 6th St., Bloomington, Ind.

A. BUTAS

Įdomi knyga

Tėvynės Mylėtojų Draugija pradėjo ruošti spaudai naują didelį veikalą "Lietuvos Žemių Aprašymas". Toje knygoje pirmą sykį bus plačiai aprašytos Lietuvos vietovės, su visais miestais, miesteliais, upėmis, ežerais, senais pilakalniais ir užsilikusiais apie juos padavimais. Šie platis ir įdomūs atpasakojimai bus patvirtinti daugybe gražių paveikslų, kurie gyvai atvaizduos mūsų tėvų kraštą senesniais laikais ir koks jis buvo mūsų laikais.

PASKUTINIS DIVIDENDAS PAKELTAS IKI

3¼% metams

(3% reguliaraus ir ¼% extra)

SKAICIUOJAMAS METŲ KETVIRČIAIS

Taukyk Čia—Daugiau Uždirbsi—Nelauki

THE *Kings County*
SAVINGS BANK

Incorporated 1880

2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

135 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

Baisųjį Birželį prisiminus...

AR ČIA GYVENA MERKYS?

Mūsų namus iš visų pusių apsupo Sovietų kareiviai.
- Nedrįstame miegoti namuose.

Prisiminus 1941 m. birželio 13-15 d. masinius vežimus iš Lietuvos į Sibirą, šurpas nukrečia.

Tuo metu verčiausi gydytojo praktika Panevėžy ir teko išgyventi jaudinančias valandas.

Vieną naktį apie 2 val. mane pažadino ilgas skambutis. Iš karto pamaniau, kad kam nors prireikėjo gydytojo. Bet per durų stiklą pamačiau stovint vieną civilį ir du milicininkus.

-- Krata? -- pagalvojau ir tuo metu pradėjau save kaltinti, kam vakar iš žmonos brolyvaikio -- gimnazisto neatėmiau knygos "Siono guduolių protokolai", kurią jis tą vakarą iš kaž kur atsinešė. Ši knyga buvo vokiečių platinama antisemitizmo propagandai.

-- Ar čia gyvena Merkys? -- paklausė civilis, atidarius duris.

Nurodžiau kitas duris šalia mūsų buto. Vienas iš milicininkų smarkiai užtrenkė mano duris ir aš išgirdau ilgą skambutį viršutiniame bute.

Tuojuo pažadinau žmoną ir jos brolyvaikį. Nelemtą knygą pakidau po šaltais pelenais pečiuje. Šokome žiūrėti prie langų ir pamatėme, kad mūsų namus buvo apsupę sovietų kareiviai su šautuvais.

Neužilgo antrame aukšte išgirdome baldų stumdymą ir

DR. P. LEGECKAS

moterų balsus. Žinojau, kad viršų buvo dvi jaunos moterys ir trys maži vaikai: gimnazijos mokytoja Merkienė (buv. Kaišadorių apskrities viršininko žmona) ir namų savininkė Selickienė (buvusio krimin. policijos valdininko žmona). Abiejų vyrų namuose nebuvo. Vengdami eilinio arešto, nakvodavo svetur. Iš trijų vaikų viena mergaitė buvo ką tik persirgusi paeiliui skarlatina, difteritu ir plaučių uždegimu, tad dėl silpnos sveikatos turėjo gulėti lovoje.

Prašvitus, pamatėme prie namų pirmuosius privažiavusius sunkvežimius su vežamais ir tuoj supratome naktinių svečių tikslą. Viršų išgirdome vaikų balsus. Nusiuočiau pas juos savo 8 metų dukrelę ir gerokai nustebome, kai ji išvedė į kdemą pažaišti du mažesnius. Paskui atvedė ir vyresnę mergaitę į mūsų butą pusryčiams.

Mažesnysis 4 metų berniukas mums pasigyrė:

"Aš vazuosu toli-toli į Sibirą... tlaukiniu... Ar tu vazuosi?... Mano mama vazuos..."

Jis džiaugėsi ta kelione nuosirdžiai, nieko nežinodamas kokia žiauri ir baisi bus ta kelionė. Gi motina stengėsi vaikuose palaikyti gerą nuotaiką

net ir vėliau, sėdant į sunkvežimį.

Merkys ilgai svyravęs, trečią dieną "laisvu noru" prisijungė prie šeimos.

....

Po visų tų baisybių ar gi galima stebėtis, jei ne tik Pabaltijų gyventojai, bet ir Rusijos piliečiai lengviau atsiduso, kai vieną savaitę vėliau vokiečių naikintuvai puolė sovietų aerodromus.

Tačiau tolesnis gyvenimas parodė, kad naciai buvo ne kiek švelnesni žvėrys. Nacizmas kopijavo komunistų taktiką.

Kelioms valandoms praslinkus po Panevėžio aerodromo bombardavimo (iš pradžių mums buvo aiškinta, kad tai sovietų aviacijos pratimai), man buvo įakyta gaisrinėje budėti su sanitariniu automobiliu. Čia neužilgo prisistatė ir sovietų armijos karininkas, kuris pradėjo pasiruošimus išgabenti į rytus gaisrines mašinas. Kadangi mudų su soferiu buvome jam nepatogūs ludininkai, tai mums įsakė persikelti budėti į buv. Žydų Ligoninę, kuri buvo pritaikyta gimdymo reikalams. Mums įsakė paruošti lovas sužeistiesiems ir 5 dienas turėjome balsais darbo.

Taip toj ligoninėj praleidau penkias dienas ir keturias nak-

Dr. P. Legeckas vienoj jaunimo iškiloj kalbasi su Giedre Kumpikaite.

tis, kol vokiečių kariuomenė užėmė Panevėžio miestą.

Pirmos dvi dienos praėjo be didelių įvykių. Antros dienos rytą apie 4 val., priešėjus prie lango, pamačiau tiesiai į mane skrendančius be jokio garso du vokiečių naikintuvus. Aš netikėjau savo akimis. Ar tai nebuvo mirazas po vakarykščių išpuodžių? Lėktuvai be garso? Greit jie pranyko už stogo ir už kelių sekundžių išgirdau nepaprastą motorų užimą ir seriją kad kažkoks sunkvežimis iš ryto dūlaus dundėjimo iš aerodromo buvo sustojęs prie mūsų buto ir pusės. Lėktuvai nepaprastu greičiu kėlėsi aukštyr ir dingo

už debesų vakarų link. Prieš lėktuvinės apsaugos matyt nebuvo.

Trečią dieną nutariau apsilankyti šeimą. Radau namuose, bet naktį jie praleisdavo pas ūkininką už miesto. Tuščiame name likti naktį buvo neįmanoma, gi už miesto buvo saugiau slėptis. Žmona turėjo su savimi 8 metų dukrelę ir 6 mėnesių sūnelį. Radau ją labai sujudintą.

Kaimynai jai buvo pranešę, kad kažkoks sunkvežimis iš ryto buvo sustojęs prie mūsų buto ir teiravosi apie mus. Vėliau su-

(Tęsinys 10 psl.)

Trims tautinėms sukaktims — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo 40 metų, Lietuvos himno autoriaus V. Kudirkos gimimo 100 metų ir Lietuvos globėjo šv. Kazimiero gimimo 500 metų — atžymėti —

Rugpiūčio 31 (sekmadienį prieš "Labor Day") 2 val. p.p.

Carnegie Hall, 154 W. 57th Street, New Yorke, įvyksta

PLB SEIMO KONCERTAS

DALYVAUJA: Čiurlionio ir Dainavos Ansamblių, Pirmyn ir Varpo chorų **Jungtinis choras**; solistai: S. Baranauskas, A. Brazis, J. Kristolaitytė, A. Stempuzienė, J. Žukas (vargonais); **Simfoninis orkestras**. Programoj: B. Budriūno, V. Jakubėno, J. Karnavičiaus, kun. B. Markaičio, S.J., S. Šimkaus, J. Žilevičiaus veikalai.

Bilietai nuo \$5.75 ložėse ir parterėje iki \$1.— balkone.

PO KONCERTO, rugpiūčio 31 d., 7 val. vak., Stattler viešbutyje, 7th Ave., 32 & 33 St., New Yorke, įvyksta PLB Seimo

PABAIGTUVIŲ BANKETAS

menu su vynu — po banketo — šokiai — bilietas \$10.—

Koncerto ir banketo bilietų galima gauti:

Brooklyne: Piliečių Klube, 280 Union Ave.; Atletų Klube, 1332 Halsey St.; J. Ginkaus krautuvėje, 495 Grand St.; pas kun. V. Dabušį ar P. Jurkų ("Darbininkas"), 916 Willoughby Ave.; I. Banaitytę, 192 Arlington Ave.

Woodhaven, N. Y.: J. Andriušio Haven Realty, 8709 Jamaica Ave.;

Paterson, N. J.: A. Rugys, 212 Lawrence Pl.;

Kearny, N. J.: K. Barzdukas, 273 Chestnut St.;

Newark, N. J.: Mrs. Trečiokienė, 84 Van Ness Pl.;

Hartford, Conn.: W. M. Chase, 275 Farmington Ave.;

Elizabeth, N. J.: K. Bartys, 218 Franklin St.;

Waterbury, Conn.: P. Vileišis, Allerton Rd., Middlebury, Conn.;

Worcester, Mass.: A. Gražulis, 46½ Providence St.;

Flushing 55, N. Y.: V. Vaitiekūnas, 137-16 N. Hempstead Tpk., INdependence 3-1652;

Maspeth, N. Y.: V. J. Atsimainymo parapipoj, 64-14 56th Rd., DA. 6-2236.

GOMULKA LENKAMS SUGRIOVĖ PASKUTINĘ VILTĮ...

Šiandien Varšuvoje viešpatauja Kremliaus tvarka.

Per pastaruosius metus Gomulkos atsparumas Maskvai žymiai sumažėjo. Iš vadinto tautinio komunisto jis pasidarė Chruščiovo valios pildytojas, gal ne tiek iš širdies, kiek iš baimės ir Vengrijos revoliuciją smė aiškinti taip, kaip tiepė Kremlius.

Tik dabar suzinoma, kaip Gomulka buvo priverstas pasmerkti Tito, su kuriuo dar perreitalais metais maloniai praleido laiką Jugoslavijoje.

Trys sovietų divizijos, dar tebestovincios Lenkijoje, pradėjo manevrus ir jiems baigiantis atsirado prie Varšuvos vartų, apsupdamos miestą iš visų pusių. Tuo metu iš Maskvos atskubėjo Chruščiovo draugė Furceva ir iš Prahos stalinistas Francizek Mazur, laikomas galimu kandidatu į Gomulkos vietą.

Varšuvoj pasikartojo 1956 m. spalio mėnesio padėtis. Tada pats Chruščiovas buvo iš Kremliaus atskridęs, bandydamas lenkus priversti grįžti į partijos eiles ir pasisakyti prieš Vengrijos sukilėlius.

Ar žinote, pasakė jis tada Gomulkai, kad sovietų kariuomenė jus yra apsupusi?

"Ar žinote, paklausė jo Gomulka, kad lenkų kariuomenė yra apsupusi sovietų kariuomenę?"

Nikita išėjo iš kambario neatgaudamas kvapo. Po kiek laiko jis grįžo ir šyposdamasis ištiesė Gomulkai ranką:

-- Pasilikime draugais...

Bet nuo to laiko daug kas pasikeitė.

1956 m. spalio mėnuo lenkams buvo pavasariu. Jie turėjo daug vilčių. Viskas atrodė galima. Drąsa virė visų gyslose. Sutraiškyti sovietų tankai Budapesto gatvėse buvo įrodymas, kad laisvės meilė yra stipresnė už plieną. Gomulka išdrįso pakelti galvą prieš Chruščiova ir Lenkija galvojo, kad be karo bus laimėjusi laisvę.

Bet užteko dviejų metų, kad ši iliuzija būtų sunaikinta. Šiandieninė Lenkija yra nusivilusi. Gomulka, jei ir būtų drįsęs pakartotinai pasipriešinti prieš Chruščiova nebūtų sulaukęs tautos pritarimo, kaip 1956 metais, Poznanės ir Budapesto dvasia aišku nėra mirusi, bet matydami, kaip vakariečiai palieka juos savo likimui, ji yra giliai užmigdyta.

Gomulka yra pirmasis atsakingas dėl šios anesteziijos. Jis pasiliko komunistas doktrinierius ir lygiai tiek pat žino apie vakarus, kaip paprastas griovių kasėjas Rusijoje, jis įsitikinęs, kad kolektivismas turi būti išlaikytas bet kokia kaina.

Gi svarbiausias dalykas kurio laukia lenkai, vengrai, jugoslavai ir kiti, tai nusikratyti

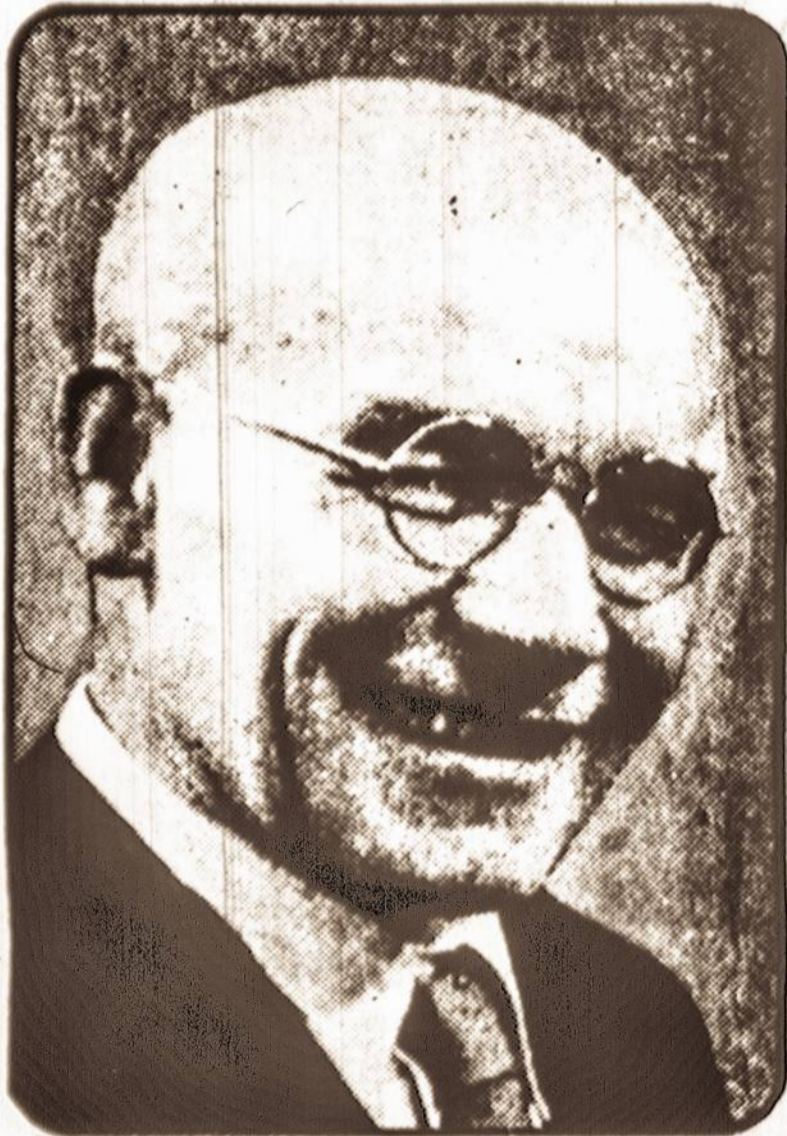
komunizmo. Panaikinimas kolektyvinių ūkių, pasirodymas keletą tūkstančių mažų prekybinių, pusiau legalizavimas juodosios rinkos, pasireiškimas individualizmo per tuos dvejus metus nesuradino mizerijos. Tik 17% darbininkų Lenkijoje uždirba daugiau 1,500 zlotų per mėnesį, tuo tarpu kai pagal pačią lenkų spaudą reikalinga 1957 zlotai, kad galima būtų keturių asmenų šeimą pramaitinti. Šita mizerija pastumėjo žmones į alkoholizmą. Jo var-

tojimas padidėjo Lenkijoje 12 milijonų litų, tai yra 35% daugiau nei praėjusiais metais ir šiandien Lenkijoje yra viena didžiausia partija, tai "vodkistų".

"Kiekvieną sekmadienį, rašo jaunas lenkų poetas Marek Hlasko, mano miestas prisipildo kvapo degtinės ir vėmalų".

Didžiausia drama komunistų lideriu, tai nesugebėjimas humanizuoti savo vyriausybės.

(Tęsinys 10 psl.)

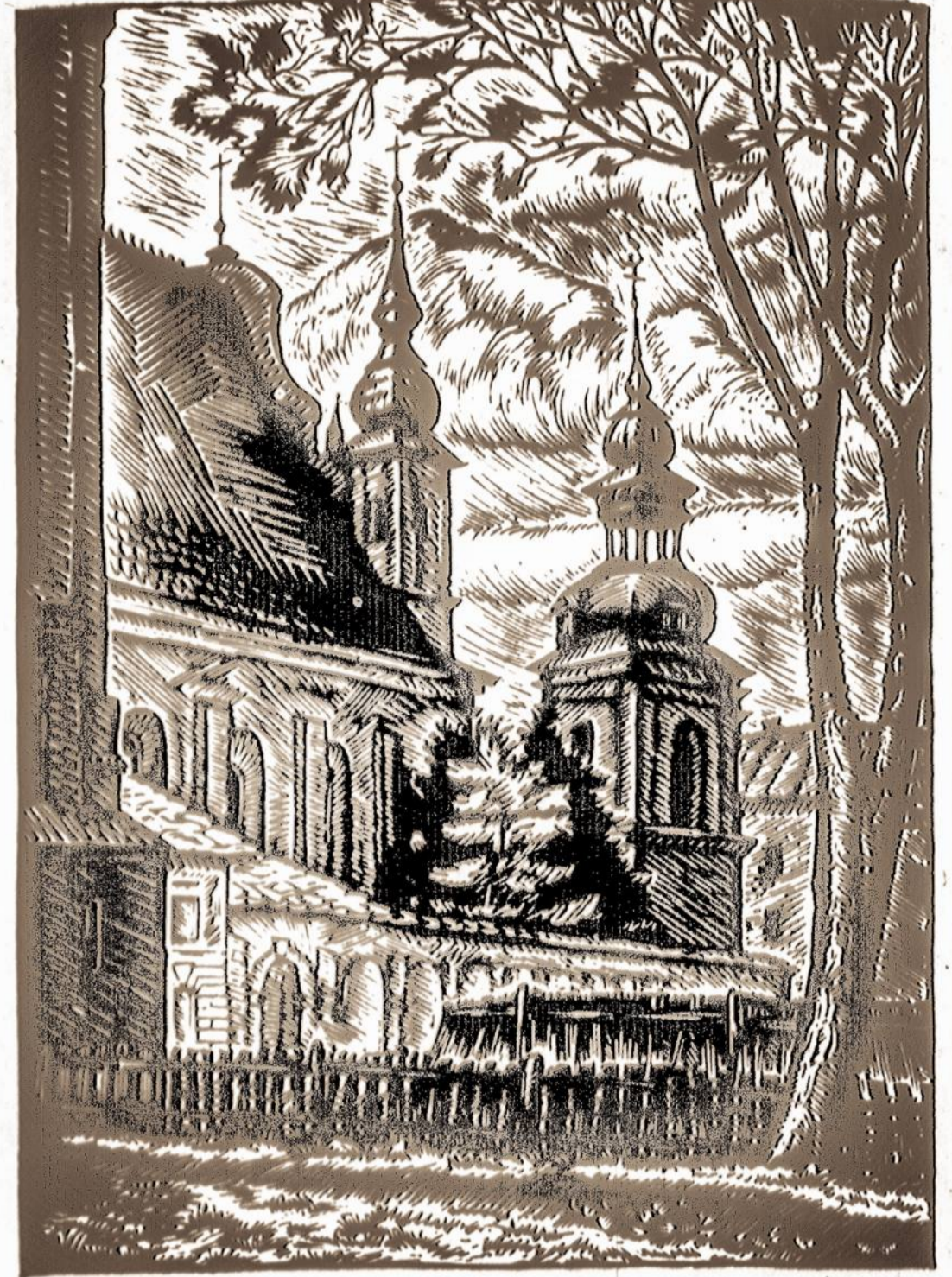
GOMULKA

IS ATSIMINIMŲ APIE BARANAUSKĄ 3

Tuomas rašo, kad A. Baranauskas seminarijoje buvęs visai apsileidęs, nebežiūrėjęs savo išvaizdos, buvęs paniurus, įkniubęs į knygą ir nebekreipęs dėmesio į savo paviršutinę išvaizdą. Taip, toks jis pasidarė seminarijoje, tuo tarpu kai bendraudamas su Praniauskaite, pagal brolio Anupro pasakojimą, buvo įsitaisęs gelumbinę talūbą, turėjęs tokį pat juodą švarką, vilkėjęs marškiniais su perkaliovinėmis „loštaukais“ ir ryšėjęs kaklaraištį su raudonais kutosais! Tai visai natūralus gamtos dėsnis, kad tik meilės laikotarpiais gražiausiai suokia — gieda paukšteliai, linksmiau šokinėja žvėreliai, o stipresnių patinų nuo meilės atstumti, nuliūsta; nublunka jų viliojančio apdaro skraistė ir pirm laiko pradeda šertis, mėtyti plunksnas, ir darosi nebegražūs ir nebepatrauklūs.

Taip ir su karštos širdies, tyrų jausmų jaunu poetu klieriku A. Baranausku. Nebepatrauklus kaip žmogus jis pasidarė, tapęs klieriku, vėliau kunigu, ypač gi — kai profesoriavo Kauno seminarijoje.

Susirašinėjo jie su Praniauskaite taip oficialiai tik per spaudą. Juk susirašinėjo jie, be abejo, ir laiškais, tik, deja, nė vienas jų laiškas mūsų nepasiekė. Žinoma, tais laikais, kai taip skyrė juodąjį kaulą nuo baltojo, nedrąsu buvo muziko vaikui reikšti savo jausmus bajorai dvarininkaitėi, o ir pačios dvarininkaitės žiūrėjo į kaimiečius kaip į prastėnes rūšies žmones! Karštagalvius „muzikus“ drąsuolius, vos tik pastebėdavo savo dukterims jų reiškiamus jausmus, tuojau sudraudavo dvarininkaičių tėvai, giminės ar tie patys bajoraičiai jaunuoliai. O ir pačios bajoraitės retai kada pamildavo kad ir mokytus muzikų vaikus, na, jei tik dėl geros

VILNIUS.

J. Kuzminskio raižinys

DARBAS VISUOMENĖS MOKSLŲ, MENO IR LITERATŪROS ŽURNALAS

kritiškai stebi mūsų išeivijos, Lietuvos ir viso pasaulio gyvenimą. Prieš konservatyvią, provinciališką tradiciją DARBAS stato humanistines vertybes ir kūrybiškai šviežią žodį.

5410 SIXTH AVE.
Brooklyn 20, N. Y.

Ligi 1958 metų pabaigos iliustruotą trimėnesinį žurnalą DARBĄ galima užsisakyti sena kaina: \$2 metams, \$5 trejiems metams; studentams \$1.50 metams. Paskiras numeris 75 centai.

KANAUNINKAS BUVO

Barono tėvai pasiskolino

duonos. Ir mano jaunystės dienomis muzikų vaikai su dideliu atsargumu bendraudavo su dvarininkaitėmis, ypač su pamokytomis, o jos dėl mažiausio netakto tuojau sudraudavo savo adoratorius ir tuojau duodavo jiems suprasti, kas yra jie ir kas — jos! Ir A. Baronas iš pradžių, žinoma, pradėjo nuo „siostra w Bogu mila“, vėliau drįso parašyti „siostra sercu mila“.

Tai buvo tragiška sielų simpatija, kai A. Baranauskas rašė Karolinai, kad jis nesąs jos vertas, o ji jį drąsino!!! Toks jau gamtos surėdymas, kad moters meilė pasižymi drąsa, o vyro — baime.

Štai vienas iš jo pirmųjų eilėraščių, skirtų Karolinai Praniauskaitei.

Jauno poeto Baranausko eilėraštis
Karolinai P.

O dainiau žavaus Zemaitijos kempelio,
Tu savo ranka įkvėpimą laikai!
Iš miego gilaus tavo balsas mus kelia,
Ir bunda neįautrūs šios žemės vaikai;
Dainelė gaudi viršum ežero skrenda
Ir liūdną mane nuošaly ji atranda.

Gimiau — ir vargai į mane atsigrįžo,
Likimo apvilts, išjuoktas visų,
Velku su skausmu savo amžiną kryžių, —
O tau broliu Kristuje aš tebesu,
Apgynei poetą garsiu vardu savo,
O jis dar, deja, to neužsitarnavo.

Sešėliai vieni mano protą apspinta,
Nežinomas mokslas, šviesa jam, deja,
O siela giliai liūdesy paskandinta,

Sovietai bijo leisti

sklįsti vakarų idėjoms

Pastaraisiais mėnesiais Sovietų ambasada Washingtono pradėjo spausdinti didelius kiekius informacijos ir masiniai sklęsti ją Amerikoje. Tuos leidinius gauna valdžios pareigūnai, kongreso nariai, privatus asmenys, taip pat ir laikraščių redakcijos.

Amerikos vyriausybė praeitą savaitę įteiktoje Sovietams notoje kaip tik tuo klausimu ir kalba. Joje neprotestuojama ir neprikaišiojama Sovietams, kam jie sklędžia savo informaciją Amerikoje. Amerika visad pasisakydavo už tai, kad bet kuris kraštas ar atskiras asmuo turi būti laisvas pareikšti savo nuomonę bet kuriuo klausimu kitos šalies piliečiams. Tačiau Amerika aiškiai pasisakė mananti, kad toji teisė turėtų būti abipusė. Dėl to Amerikos notoje Sovietų Sąjungai ir klausama, ar Sovietai ketina suteikti Amerikos ambasadai Maskvoje tokias pat teises, kokiomis Sovietų ambasada naudojasi Washingtono.

Notoje taip pat keliamas ir platesnis klausimas, ar Sovietų Sąjunga sutinka bendradarbiauti pašalinant užvaras ir pilną pasikeitimą informacijomis.

Joje primenama, kad Sovietų Sąjunga nuo seniai sistemingai trukdo laisvojo pasaulio radijo informacijoms ir draudžia pardavinėti knygas bei kitus leidinius iš užsienio. Toliau sakoma, kad Amerika teigiamai vertins kiekvienas Sovietų pastangas sušvelninti informacijos bei idėjų pasikeitimų suvaržymus. Sovietų nenoras atleisti

tuos suvaržymus yra gerai žinomas, taip pat žinomos ir Amerikos pastangos tuos suvaržymus panaikinti.

Viršūnių konferencijoje Genevoje buvo pasisakyta už laisvą pašalinimą užvarų, kurios trukdo laisvą santykiavimą ir laisvą prekybą tarp žmonių. Tačiau tais pat metais užsienio reikalų ministerių konferencijoje, kurioje turėjo būti susitarta dėl tų direktyvų vykdymo, Sovietai atsisakė net nuo apskaitimo radijo bei televizijos programomis.

Ta proga valstybės sekretorius Dulles yra pasakęs:

"Matyt Sovietų vyriausybei atrodo esant pavojinga leisti savame krašte sklįsti idėjoms, kurios nevisai atitinka Sovietų vyriausybės idėjas. Tai keista baimė režimo, kuris sakosi turįs liaudies paramą."

Amerika, nežūrind viso to, ir toliau bandė plėsti tarpusavio santykius.

1956 m. sausio m. prezidentas Eisenhoweris pradėjo vadinamąją žmonių su žmonėmis santykiavimo programą, siekdamas išplėsti santykiavimą tarp Amerikos ir kitų kraštų privačių asmenų.

1957 m. birželio m. valstybės sekretorius Dulles vėl ragino Sovietus pakelti uždarą, kad informacija galėtų plaukti laisvai. Buvo siūlyama, kad Amerikos ir Sovietų Sąjungos oficialūs pareigūnai keistųsi radijo kalbomis.

Naujoji New Yorko Lietuvių Sporto Klubo valdyba. Sėdi iš kairės į dešinę: A. Kynastas, A. Vakselis, pirm. V. Steponis, S. Remėza, A. Giedrys. Stovi: A. Dubauskas, V. Beleckas, V. Kidolis. Nuotraukoje trūksta J. Juodžio ir P. Bielskaus. (V. Gedgaudo nuotrauka)

1958 m. sausio m. Amerika ir Sovietų Sąjunga priėjo prie kultūrinių apskaitimų susitarimo.

Amerika visą laiką nuosekliai stengėsi plėsti informaciją, kiek per radiją, tiek ir per asmenis bei spausdintą žodį. Tačiau, kaip notoje pažymima, informacija turi būti abipusė, nes žmonės turi teisę žinoti apie jų pusį argumentus. Ir jeigu Sovietai norėtų tokio abipusio siauresnio ar platesnio susitarimo, Amerika, sakoma notoje, visada bendradarbiaus.

VARŽYBOS DĖL KONCERTO

PLB Seimo metu įvyks keturių ansamblių jungtinis koncertas Carnegie Hall, New Yorke.

New Jersey ir New Yorko LB apyg. veikėjų tarpe kilo toks pasikalbėjimas: W. J. Dilis, N. J. Apyg. pirm. viename pasitarime besiginčydamas pareiškė: "Paziūrėsimė, iš kur daugiau klausytojų ateis į koncertą, iš New Jersey ar iš New Yorko?" New Yorko apyg. pirm. J. Šlepetyš atsakė: "Paziūrėsimė."

Varžybos prasidėjo. Pirmieji pradėjo New Jersey lietuviai. A. Rugys iš Paterson, pirmas paėmė iš kun. Dabužio 50 bilietų pardavimui. Po kelių dienų prašo kun. Dabušį duoti dar 50, nes jau pardavė ir pareiškė: manau, dar ne viskas. K. Bartys, Elizabeth, N. J., pasiėmė atitinkamos literatūros ir bilietų.

Prof. Žilėvičius, Elizabeth, N. J., yra pareiškęs: Tai pirmas koncertas JAV, kuriame dalyvauja keturi žymiausi mūsų ansambliai jungtiniame chore su simfoniniu orkestru ir vargonais. Pasižadėjo vienas parduoti Elizabeth 100 bilietų.

K. Barzdukas, Kearny, N. J. rašo koncerto komisijai: plakatus, kvieslį, bilietus gavau. Pirmiausiai alermuosiu apyl. valdybą kuo daugiau parduoti koncertą bilietų. O W. J. Dilis, ką ir bekalbėti, vadovaudamas visai apygardai bilietų pardavimo vajuje, nebegali grįžti namo laiku net ir pavalyti.

Nepasiduoda ir New Yorkiečiai. Leskaitienė, Pakalkienė, paėmusios po gerą pundelį bilietų, po kelių dienų prašo kun. Dabušio duoti daugiau. Andriūsis, Ginkus, Kaunas, Atletų ir Pilečių Klubai ir kiti sėkmingai pradėjo bilietų pardavimą. O New Yorko LB apyg. vadas J. Šlepetyš sukviėtė savo "aktyvisty armiją" ir trumpai pareiškė: Nepasiduokime New Jersey, turime parduoti bilietų koncertą nemažiau kaip 1500 vien tik New Yorke, o už New Yorko esančiose lietuvių kolonijose -- Amsterdame, Rochester, ir kitur nemažiau 500.

Varžybos prasidėjo. Tuo tarpu pirmąja New Jersey lietuviai.

ATVYKĖS 'APŽIŪRAI'...

'samavorą' svečiui pavaišinti

Kantrybė ir darbas sustiprina ją:
Tegu mano maldą aukščiausiasis girdi.
O jo spindulys tenušviečia man širdį!

(Iš lenkų kalbos vertė Just. Marcinkevičius)

K. Praniauskaitė jam atsako (iš „Atsakymo jaunam poetui“):

Už ką man skiri tokį vardą garbingą?
Ir man spindulių pagailėta skaisčių:
Juk mano daina ašarota, skausminga,
Nes daugel regėjau skausmų ir kančių.
Širdis ir dvasia tiek skausmų iškentėjo,
Pakol po klajojimų tiesą priėjo.

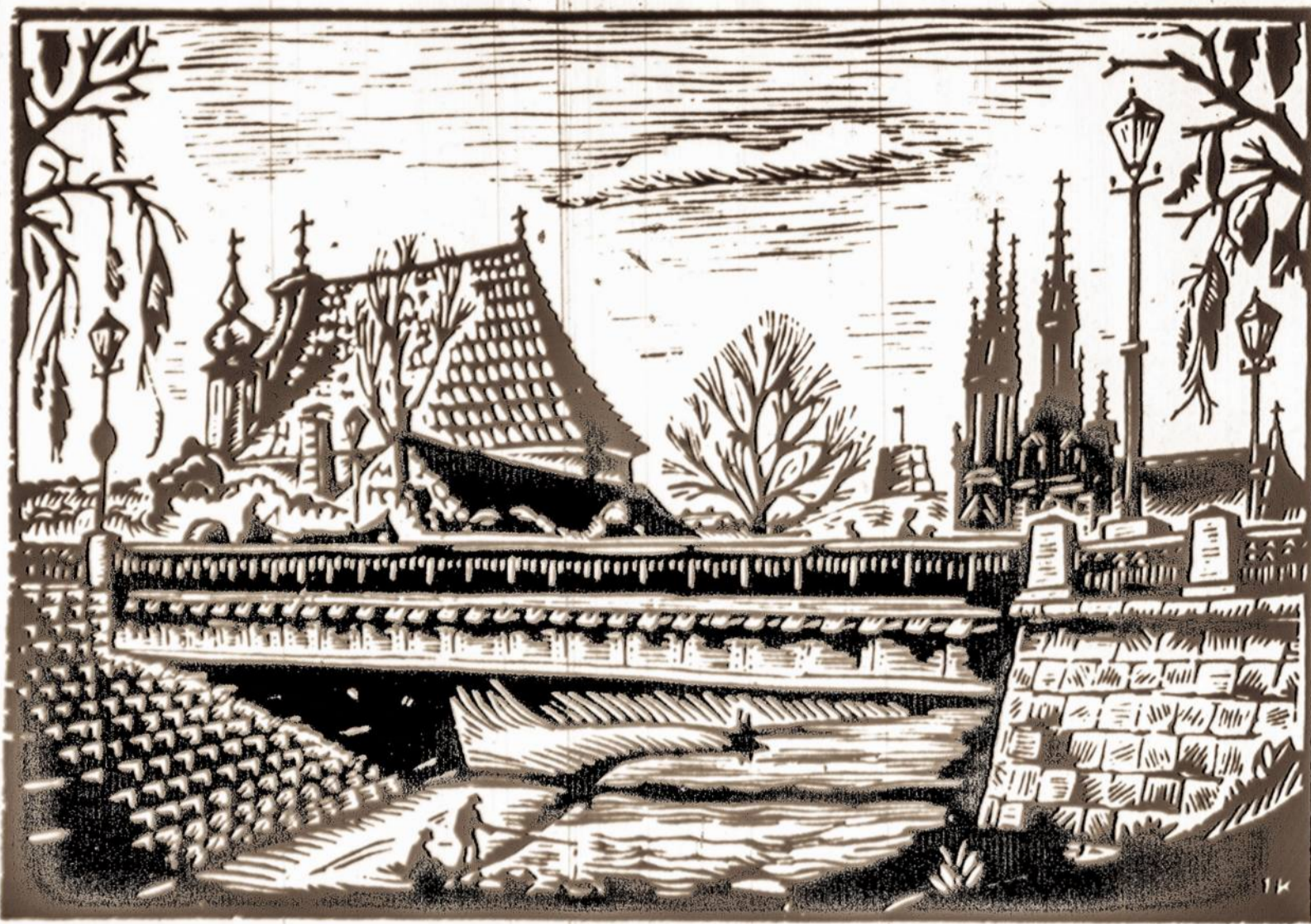
Mane supratai tu — o, kaip man smagu,
Kaip miela dainuoti dėl savo draugų!
Taip trokšta širdis — ir tegul ji nuo šiolei.
Užmiršus save, dainą paskiria broliui;
Tegul naują dainą užtraukia linksmi,
Užmiršusi savo nelaimių gausybę.
Nes nieks nepajęgs — nei vargai, nei skausmai —
Sudrumsti širdy tavo šventą ramybę.

(Iš lenkų kalbos vertė Just. Marcinkevičius)

Poetas tuomet gyveno Skuode, o poetė — prie Telšių, dvare. Neturėdamas savo arklio, poetas, kai važiuodavo į Telšius pašto parvežti, prisitaikydavęs taip pat. Važiuodavęs pasimatyti su Praniauskaite. Tuo pačiu vežimu sugrįždavęs ir atgal. Tokia jų bičiulyste susidomėjo ir susirūpino visa dvarininkų Praniauskų giminė, ypač gi Utenos klebonas aristokratas kanauninkas Otonas Praniauskas. Jam, matyt, giminės buvo parašę iš Telšių, apie viską painformavę ir paprašę sužinoti, kas tokie Anykščių Bara-

nauskai, kuo verčiasi, kokios kilmės tėvas, motina, giminės, kaip gyvena... Ir štai vieną dieną į Užupiečių kaimą atvažiavo Utenos klebonas kanauninkas Otonas Praniauskas ir su savo karieta, dvejetu širmių pakinkyta, su vežėju ir liokajum ant pasostės, įriedėjo Baranauskų kieman! Visi nustebę ir persigandę. Kanauninkas, įžengęs į dūminę gryčią, pagarbines Kristų, labai mandagiai, lenkiškai, su visais pasisveikines ir, atsėdęs prie stalo, užsikalbėjęs su poeto tėvu. Be to, atvežęs ir padovanojęs tėvams „Teką Wilenska“ Nr. 2 ir 3 knygas su A. Baranausko ir jo giminaitės K. Praniauskaitės eilėraščiais. Abu poetu kanauninkas išgyręs, ypač gi jų sūnų. Poeto motina labai susirūpinusi, kaip tokį didelį svečių priimtį ir kuo pavaišinti. Pasišnibzdėjusi su vyru priemenėje, vieną sūnų, Juozapą, pasiuntusi pas Puliką „samavoro“ paskolinti, nes savo neturėjo, kitą, Joną, — miestelin nupirkti už 3 kapeikas arbatos, už 10 kapeikų cukraus ir už 10 kap. pyrago. Anuprą pasiuntusi su kibiru iš Šventosios vandens virduliui parnešti. (Baronai ir mano atminimu vandenį virduliui nešdavo iš Šventosios.) Pati gi poeto motina išvirusi 10 kiaušinių ne tik kanauninkui, bet ir kitiems dviem ponams, vežėjui ir liokajui, pamylėti. Be to, sulaksčiusi pas Sumylą, pasiskolinusi iš Sumylienės didelį sūrį ir sviesto „jaščikėlių“. Kanauninkas visą laiką kalbėjėsis su poeto tėvu. Greit sugrįžęs su pirkiniais Jonas, atnešęs iš upės vandens Anupras, o Juozapas su „samavoru“ tarytum kur prasmegęs. Pasiuntė Anuprą. Pasirodo, Juozapas neradęs Pulikos namie, o jo žmona, be vyro žinios, nenorėjusi „samavoro“ skolinti. Bet Anupras virdulį „išvogęs“, apkumščiaavęs brolių Juozapą... ir, kai atbėgęs namo su virduliu, kanauninkas jau buvo išva-

A. VIENUOLIS

VILNIUS.

J. Kuzminskio raižinys

PASAULIS NIEKAD NETARNAUS...

(Tęsinys iš 1 psl.)

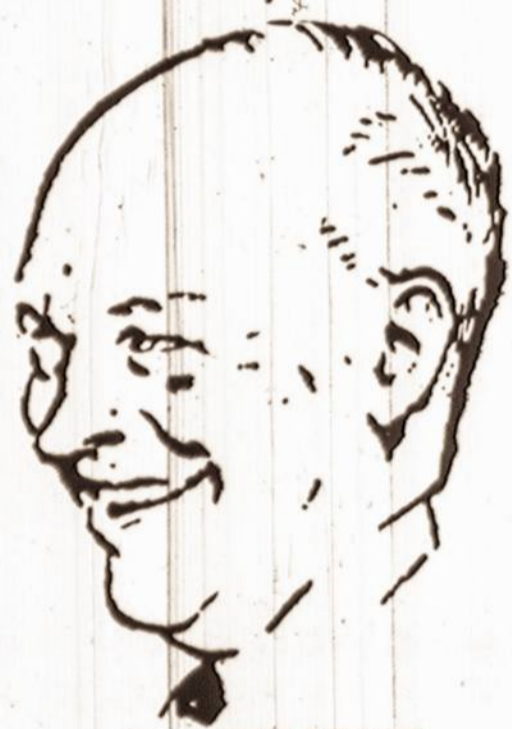
jokio šaltinio, nei tolumo, nei artimo. Ta pat prasme mes tikime, kad JT charta visiems mums uždeda tam tikrų rimtų prievolių. Be pagarbos vieno kito suverenumui, be nepaprasto rūpestingumo, pasirenkant kelius kuriais gali būti naujai pertvarkomas tarptautinis gyvenimas, taikingos chartos vizijos vykdymas pasidarytų tik pasityčiojimas.

"Kai į Libaną pajudėjo Amerikos karinė parama, aš pranešiau amerikiečių tautai, kad mes nedelsdami reagavome į Libano prašymą, nes padėtis buvo tokia, kad reikėjo veikti tuojau. Aš pakartojau jums iškilmingą pasižadėjimą, kuri tada padariau: Mūsų parama Libanui teturi vienintelį tikslą, tai yra vykdyti chartos uždavinių ir tokių istorinių JT rezoliucijų, kaip 1949 m. rezoliucija apie taikos pagrindus ir 1950 m. rezoliucija apie taiką per darbus. Jose smerkiama, kaip agresijos forma ir kaip tarptautinis nusikaltimas, pilietinio karo kurstymas svetimoms valstybėms labai. Mes tenorime neprileisti prie to nusikaltimo, arba bent neprileisti, kad jo pasekmės būtų fatališkos. Mes neturime absoliučiai jokių kitų sumetimų. Amerikos daliniai bus visiškai atitraukti kai to tik paprašys teisėtai surta Libano vyriausybė, arba kai Libanui JT ar kitokių pastangų dėka nebegres daugiau pavojus. Aš reiškiau viltį, kad šis susirinkimas nevaržomas veto apsvartys, kaip užtikrinti Libano nepriklausomybę bei integritumą, kad politinis libaniečių tautos likimas ir toliau liktų jų pačių rankose.

Toliau savo kalboje prezidentas palietė Jordaną.

Dėstydamas Amerikos nusistatymą Artimųjų Rytų klausimu, jis pareiškė:

"Artimųjų Rytų arabų valstybės aiškiai turi teisę spręsti savo pačių likimą. Kitos tautos neturėtų kištis tol, kol šis jų likimo pareiškimas yra suderinamas su tarptautine taika ir saugumu.

EISENHOWER

Prezidentas Eisenhoweris pasiūlė, kad JT generatinis se-

retorius tuojau pat pradėtų pasitarimus su Artimųjų Rytų arabų valstybėmis nustatyti, ar gali būti pasiektas susitarimas įkurti arabų ūkinės pažangos instituciją regionaliu pagrindu, kurios uždavinys būtų pagreitinti pažangą visose srityse.

"Jeigu arabų valstybės prirtartų tokios institucijos naudinumui, tęsė prezidentas, ir jeigu jos būtų pasirengusios paremti savais resursais, tai Amerika būtų pasirengusi irgi paremti.

Prezidentas pastebėjo, jog jis nesūlė, kad Amerika vado-

Iš A. Vienuolio atsiminimų

žiaavęs! Taip ir netekę pamylėti-pavaišinti nei paties kanauninko, nei jo ponų tarnų — vežėjo ir liokajaus. Kanauninkas, atlikęs „pražvalgas“, išvažiavęs! Kad tai buvo tik pražvalgos, niekas Baronų tuo tarpu nedasiprotėjęs. Visi džiaugęsi kanauninko jiems padaryta garbe, džiaugęsi padovanotais „Teka Wilenska“ numeriais su jų sūnaus eilėraščiais ir nė vienas nedasiprotėjo, kokią tragediją tuomet pergyvenęs jų sūnus ir brolis poetas — raštininkas, o ir pati Praniauskaitė! Iš to džiaugsmo, kad juos aplankė pats kanauninkas, vakare Baronai pasikvietę svečius Puliką ir Šumylą Mataušą su žmonomis; pasigyre Utenos kanauninko padaryta jiems garbe, pasigyre sūnaus jau spausdintais eilėraščiais, ir visi iš to džiaugsmo išgėrė net du virdulius arbatos, suvalgė visą dešimtį kiaušinių, sviestą, sūrį ir tik vėlai vakare pasiskyre. Kai išėję svečiai, visa Baronų šeima, trys sūnus, duktė ir abu tėvai, atsidėkodami Dievui už tokią malonę, pagiedojo „Te Deum laudamus“ ir giesmę — „Sveika Marija, dangaus lelija“. (Bet tai netiesa — marb bobutė bus ją supainiojusi su kita, nes tą giesmę A. Baronas parašė daug vėliau — 1871 m.) Lygiai taip mano bobutė painiojo, kai man pasakė, kad dar piemenukas Antaniukas, gandydamas Eglėkalny bandą, giedodavęs tą pačią giesmę — „Sveika Marija, dangaus lelija“.

Nepraėjo po kanauninko apsilankymo ir pora mėnesių, kai Baronai gavo iš Antano labai liūdną gromatą. Toje gromatoje Antanas rašė, kad sergąs, kad jam niekur nebesiseką, kad kabinąsis prie jo viršininkas ir kad, apskritai, jam esą labai liūdna ir kad norėjęs net nusizudyti!.. Ta gromata tėvai labai susirūpino, ypač motina; ji spyrė tėvą važiuoti pas kanauninką Utenon ir jo prašyti, kad Antaną perkeltų raštininku jei ne į Anykščius, tai nors arčiau,

Maironio mokyklos pranešimas

Nauji 1958 - 59 mokslo metai Maironio Mokykloje prasidės rugsėjo 6 dieną, 9 val. iš ryto.

Lituanistinė mokykla veikia tik šeštadieniais, programai išėiti laiko nėra daug, todėl mokiniai prašomi mokslą pradėti nurodytą dieną. Taip pat tėveliai, kurie apsisprendė pradėti leisti savo vaikučius mokytis lietuviško žodžio ir rašto, nevėluokite atvesti mokyklon būsimus mūsų mokinius.

Naujų mokinių registracija bus pirmą mokslo metų šeštadienį. Pavėluotas mokinių registravimas labai trukdo mokyklos darbą ir yra nemalonus patiemis mokiniams. Tėvai turėtų suprasti, kad vaikai privato pradėti lankyti mokyklą tam

tikrame amžiuje. Į pirmą skyrių priimami vaikai, kurie turi 6 metus. Susidarius vienodo amžiaus mokinių klasė pati susigyvena ir palengvina mokytojo darbą. Dažnas atsitikimas, kad tėvai nusprendžia jog vaikas dar per jaunas lietuviškai mokytis ir atveda mokyklon aštuonių, devynių ar net dvylikos metų jaunuolių, kurie nei skaito, nei rašo lietuviškai, o nereta, kad su jais jau sunku susikalbėti sava kalba. Suprantama, tokio mokinio negalima skirti į jo amžiui tinkamą klasę, o su vadinamais „mažiukais“ jam yra sunku sutapti. Čia ir prasideda lietuviškos mokyklos nemėgimas ir kartais visiškas protestas. Ar čia nėra pačių tėvų kaltė?

Lietuviai tėvai, kuriems rūpi savos kalbos išlaikymas, turėtų gerai apsvartyti ar jų vaikai prisidės prie mūsų tautos egzistencijos ar ne!

Aukštesniosios Lituanistinės klasės steigimo reikalai

Pasibaigus 1957-58 mokslo metams pasigirdo pageidavimų, kad būtų įsteigta Brooklyne Aukštesnioji Lituanistinė klasė.

Mokytojų Taryba paskelbė tuo klausimu besidominčių tėvų susirinkimą. Susirinkimas neįvyko, nes nebuvo pakankamai dalyvių ir tas klausimas atpuolė.

Maironio Mokykla yra pasiūtuosus tokią klasę steigti, jei tik atsiras mokinių, kurie norės gilinti savo žinias lietuvių kalboje ir literatūroje.

ELENA RUZGIENĖ
Mokyklos Vedėja

vautų kuriant tokia institucija.

Baigdamas savo kalbą jis pastebėjo, kad pasaulis niekad nebus palenktas vienai ideologijai. Galvoti apie vienos valstybės dominavimą pasaulyje, ar apie pasaulinį ideologinį vienumą yra neįgyvendinamas sapnas.

Po prezidento Eisenhowerio kalbėjo Sovietų užs. reikalų ministris Gromiko, kuris išdėstė Sovietų delegacijos pasiūlytą rezoliuciją, raginančią visumą susirinkimą instruktuoti Ameriką ir Angliją atitraukti savo ginkluotąsias pajėgas iš Libano ir Jordano.

kad ir jį galima būtų aplankyti, ir jis galėtų dažniau namie pasisvečiuoti. Tėvas nevažiavęs tik dėl to kad neturėjęs tinkamo rūbo, be to, žinojęs, kad kanauninkas kilęs iš didelių ponų, pats bendraująs tik su bajorais ir neapkenčias muziką. Be to, žinojo, kad kanauninkas labai ūmus, labai piktas ir kad pats nušovęs savo karvę, kai ji, užmigęs šerikui, įėjusi į klebonijos kiemą — dvarą!

Tėvas Utenon nevažiavęs, užtat išrenkęs Skuodan pas Antaną sūnų Anuprą, kad sužinotų, kokia liga brolis serga, ir kad parsivežtų raštininką namo, nors trumpam paviešėti. Anupras tris dienas papenėjęs avizomis arklį, vežėčiose įsitaisęs kalmagus, kad ne taip kratytų, prisidėjęs šieno, abrakro ir visai kelionei maisto, išvažiavęs Skuodan. Kelionėje išbuvęs jis devynias dienas: trys dienos nuvažiuoti, trys — atvažiuoti ir tris paviešėjęs pas brolių. Sugrįžęs papasakojo tėvams, kad Antanas iš tikrųjų sergąs, tik nežinia kokia liga: esąs sublogęs, išblyškęs, niekur iš raštinės ir savo kambario neišeinąs, nors apsiliekęs esąs poniškai: tūrįs pasisiuvęs gelumbinę talūbą, pirktinę „čemarką“, vilkįs „perkalioviniais“ marškiniais, ryšįs „golstuką“ su dviem „kutosais“! Be to, papasakojo tėvams, kad kai atėjęs pas Antaną „pačtorius“ ir paklauses, ar rytoj važiuosiąs su juo į Telšius pas ponus Praniauskus, brolis, gulėdamas lovoje, atsakęs, kad daugiau nebevažiuosiąs! Atsisakęs Antanas ir namo važiuoti.

Tokios žinios dar labiau suneraminio tėvus. Tėvas kaip tėvas, bet motina tuojau supratusi ir suuosčiusi, koks čia reikalas, kokia Antanas liga sirginėjęs ir dėl ko buvo atsilankęs į Anykščius Utenos klebonas Praniauskas. Visa perpratę, tėvai, pasitarę savo tarpe, parašę sūnui Antanui labai ilgą laišką, kvietę atsisakyti nuo raštininkavimo ir atvažiuoti namo. Nuo to laiko abu tėvai labai nerimastavę, meldęsi, sekmadieniais giedodami rožančių ir „gadzinukas“.

Šiandieninė Rusija žvelgiant iš vidaus

UŽ 12 PORŲ BATŲ GALIMA GAUTI AUTOMOBILĮ...

Kadangi Sovietai griešiai, kad jų valstybė esanti darbininkų valstybė, amerikietis žurnalistas John Gunther, keliaudamas po Rusiją ypač domėjosi darbininkų gyvenimu.

Kaip ir daugelis kitų stebėtojų, jis pirmiausiai pažymėjo naujosios milijonierių klasės kilimą Rusijoje. Daugiausiai tai profesionalai, mokslininkai, rašytojai, kompozitoriai, šokėjai.

Gunther apie tai savo knygoje „Šiandieninė Rusija žvelgiant

iš vidaus“ (Inside Russia Today) rašo šitaip:

„Manoma, kad turtingiausias žmogus Rusijoje yra populiarios muzikos kompozitorius, uždirbęs per metus, gal būt, apie milijoną rublių. Spėjama taip pat, kad keletas gerai žinomų asmenų, kaip garsi loškėja Galina Uljanova, ar rašytojas Konstantinas Simionovas turi neribotas banko sąskaitas. Universiteto rektorius gauna algos nuo 8 iki 12 tūkstančių

rublių per mėnesį.“

Toliau Gunther nurodo, kaip kontrastą, milijono darbininkų uždarbi, kurių minimalinis atlyginimas pastaruoju metu įstatymu nustatytas nuo 300 iki 350 rublių mėnesiui.

Gunther tuo klausimu rašo: „Tokia fantastinė pajamų nelygybė Rusijoje, žinoma, visai nesiderina su skelbiamu beklasės socialistinės visuomenės idealu. Bet tai nėra naujas reiškinys. Kai aš tyriau Rusijos

gyvenimą prieš 20 metų, jau ir tada buvo didelis skirtumas tarp aukštų ir žemų atlyginimų. Kai režimui prireikia daugiau technikai prityusių specialistų, valdžia skiria jiems dovanas ir atlyginimų skirtumas pasidaro dar didesnis.“

Gunther pastebi, kad Sovietų Sąjungoje didžiausių pajamų asmenys pajamų mokesčius moka nedaugiau 12%, kai tuo tarpu Amerikoje didžiausi pajamų mokesčiai siekia 81%.

Toliau Gunther savo knygoje rašo:

„Turint galvoje kainas, kyla klausimas, kaip žmonės Maskvoje gyvena? Pagal mūsų standartus jie gyvena skurdžiai. Kainos yra fantastinės. Šunku apskaičiuoti ką rusai reikės rublių. Bet ir tokiu atveju daugumos prekių kainos yra keistos ir nuostabios tarp jų skirtumas. Pavyzdžiui, patefone plokštelės su amerikinio džiazo muzika juodoj rinkoj gali kainuoti 400 rublių, tai yra tiek pat kiek radijo aparatas. Arba automobilio kaina gali būti lygi 12 porų batų kainai... Kainos Sovietų Sąjungoje sudaro savotišką prekių normavimo sistemą. Valdžios organai nustato kainas pagal prekių kiekį, kurį jie nori paskleisti visuomenėje. Valdžia labai gerai žino, kad ir eiliniai žmonės nori ne tik kasdien naudojamų prekių, bet ir prabangos dalykų. Kadangi valdžia leidžia tų dalykų gaminti nedaug, tai ji ir kainas

nustato labai aukštas.“

Gunther pažymi, kad nors kasdien naudojamų prekių yra didelis trūkumas, nes didžiausios gamybos pajėgos nukreiptos į ginklų ir sunkiąją pramonę, vis dėlto skaudžiausias trūkumas eiliniam Sovietų piliečiui yra butų trūkumas.

Maskvoje pagal sanitarinius nuostatus kiekvienas pilietis turėtų turėti 27 kv. pėdas grindų ploto. Bet dauguma žmonių neturi nė pusės to ploto. Žmonės yra susigrūdę po tris, keturis, penkis ir net daugiau vietname kambaryje. Ir dėl to socialinės pasekmės yra baisios. Jauni žmonės negali vesti, nes negali rasti buto. Reta šeima gali turėti savo atskirą vonią ar virtuvę. (ab)

Balfas siūnčia siuntinius į Lietuvą

Balfo vadovybei pavyko susitarti Šveicarijoje su viena agentūra ir gauti didžiausias nuolaidas rūbų siuntoms į Lietuvą ir Sovietų Sąjungą... Nuo šiol lietuviai per Balfą gali užsakyti sekančias rūbų siuntas:

SIUNTINYS "X"

3,5 jard. grynos vilnos, paltvarios, kiltos medžiagos vyr. eilutei ir 4,4 jard. šviesios medvilninės medz. moteriškam drabužiui. Siuntinio kaina (per Balfą) \$30,50.

SIUNTINYS NR. 237

Viskas tas pat kaip ir siuntinyje "X" (dviems kostiumams medžiagos) ir 3 kamuoliai siūlių, kiti kuokai lininiai pantalonai, dėžutė lecitino (nuo bendro nusilpimo) vaistų, bei pakelis vitaminų (30 tabl.) Polivit.

Siuntinio kaina su visais priedais \$36,50.

Balfas nedaro jokios prekybos, o tik nori patarnauti siuntėjui ir gavėjui. Tad užsakant siuntinius, Balfas laukia ne tik pinigų už juos, bet ir kokios sukos ar paramos Balfo akcijai. Juk reikia išlaikyti įstaigas ir vesti kontrolę. Visi siuntiniai apdrausti, multas apmokėtas ir siuntėjas gauna visas garantijas. Užsakymus ir pinigus siųsti: United Lith. Relief Fund, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Balfas siūnčia vaistus ir kitokius siuntinius, apie kuriuos informaciją prisiųs pareikavusiems. (Atsak. pridėti pašto ženkleliu).

Algirdas Liepa ir K. Klaskauskas su žmona nori atvykti į Ameriką. Balfo centras prašo atsiliepti tuos, kurie jiems sutiktų sudaryti darbo ir buto garantijas.

PERSIUNTIMUI SIUNTINIŲ Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATYDŽIOS IR SKUBIOS FIRMOS

GENERAL PARCEL AND TRAVEL CO., INC.

(Licensed by USSR)

135 West 14th St., New York 11, N. Y.

Tel.: CHelsea 3-2583

MŪSŲ SKYRIAI

116 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
Tel.: YU 2-0380

132 FRANKLIN AVENUE
HARTFORD, CONN.
Tel. CHapel 6-4724

332 FILLMORE AVE.
BUFFALO 6, NEW YORK
Tel.: MOhawk 2674

900 LITERARY ROAD
CLEVELAND 13, OHIO
Tel.: TOWER 1-1461

11339 JOS. CAMPAU
DEYTOIT 12, MICHIGAN
Tel.: TOWNSEND 9-3980

632 W. GIRARD AVE.
PHILADELPHIA 23, PA.
Tel.: WALnut 5-8878

Visais klausimais, ryšyje persiuntimo siuntinių Jūsų giminėms ir draugams, kreipkitės į mūsų patyrusius, atydzius ir mandagius skyrių vedėjus, kurie maloniai suteiks jums visus nurodymus. Mūsų didžiulė firma, turėdama tūkstančius patenkintų klientų, 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu laike 7-12 dienų).

JŪS DAR SPĖSITE PERSIŪSTI MAISTO PRODUKTUS VASAROS LAIKUI

Mūsų įstaigose yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies maisto produktų, kaip tai - sviesto, arbatos, kavos ryžių, kumpių ir t. t., o taip pat pramonės gaminių: vilnonių audkelių, dirbtinio šilko, odų visokiausių rūšių, skarelių, avalynės, laikrodžių ir kitokių daiktų pačiomis žemiausiomis kainomis.

ATSIMINKITE, KAD MES ESAME SPECIALISTAI SIUNTINIŲ PERSIUNTIME

ypač susikaupę minėdavę maldose savo sūnų Antaną.

Ilgai nesulaukę sūnaus laiško, bet kai sulaukę, tai iš verksmo stojusi linksmybė — blogis išėjęs į gerą; sūnus atrašęs, kad geri žmonės išsirypinę jam Telšių gimnazijos keturių klasių diplomą ir kad nuo rudens jis stojas į Varnių seminariją! Kokie geri žmonės jam išsirypinę diplomą, neparašęs, bet tėvai tuojau dasiprotėję, kad tai padarę jam ponai Praniauskai, kad ir vilkas būtų sotus, ir ožka čielai!!!

„O kaipgi panytė Praniauskaitė — argi ji jo nemylėjo?“ — paklausė Uzdonaičia.

— Kad ir mylėjo, bet kai sužinojo, kad jos numylėtinis iš tokių prastų muzikų ir iš dūminės gryčios, tai ir ana tokio jaunikio atsikratė, — paaiškino jai mano bobutė.

— Tai, matyt, nemylėjo — raštininkas kuo gi ne ponas! — suabejojo Uzdonaičia ir paaiškino: — Žiūrėk — mūsų raštininkienė kuo ne ponias?!

Rudenį, prieš išvykdamas į Varnių seminariją, parvažiavo Antanas į Anykščius. Parvažiavo nei nudžiugęs, nei nusiminęs ir tuojau, rytojaus dieną, nuėjęs į Liūdiškį pas Varnių seminarijos klieriką Klemensą Kairį, su kuriuo buvo vienmečiai, draugavo ir susirašinėjo eilėmis ir proza, lietuviškai ir lenkiškai.

* * *

Mano nuomone, visgi ir Tumas-Vaižgantas, ir prof. M. Biržiška, abu labai mažai pasakė apie K. Praniauskaitės įtaką jaunam poetui A. Baranauskui. Tumui, kaip dvasininkui, gal ir nepriderėjo gilintis į vyskupo jaunų dienų išgyvenimus. Prof. M. Biržiškai buvo tolimi Baranauskų šeimos santykiai, juo labiau, kad ir pati šeima, tėvai ir broliai, net ir savo tarpe vengdavo apie tai kalbėti. Atmenu, kai aš, jau būdamas gimnazistas, vieną kartą paklausiau savo motinos, ar nebuvo mano senelis, Skuodo raštin-

inkas, pasipiršęs K. Praniauskaitėi, ji mane suniekino ir tik pasakė, kad K. Praniauskaitė buvo pasišventusi visą gyvenimą išgyventi „panystėje“, o A. Baranauskas tik apie dvasiško stoną tesvajojęs. Todėl abu ir pasiskyrė kaip brolis ir sesuo! Ir daugiau apie tai vengdavo su manim kalbėti. Vengdavo apie tai su manimi kalbėti ir mano bobutė. Ir ji visuomet nukreipdavo kalbą apie abiejų jaunųjų žmonių pasišventimą „čystatoje“ gyventi! Nežiūrint to, ir ji, ir mano motina labai neigiamai atsiliepdavo apie kanauninko O. Praniausko „pražvalgas“ ir smerkdavo jį už tai, kad jis nepanorėjęs nei muzikų vaišių paragauti, nei žmoniškai su abiem tėvais pasikalbėti. Smerkdavo jį už prastų žmonių niekinimą; prikišdavo jam tai karvę ir žiaurų elgesį, su savo tarnu liokajum. Mat, kai kanauninkas kalbėjęsis su poeto tėvu gryčioje, priemenėje, tuo tarpu liokajus kalbinęs jo du sūnus, Joną ir Anuprą. Besikalbėdami ir neišgirde, kaip kanauninkas išėjęs iš gryčios priemenės. Liokajus, pamatęs savo poną, kadgi šokęs iš priemenės, kadgi trenkęs galvą į adverbiją, tai net visas namas sudrebėjęs. Kanauninkas viešai pavadinęs jį „nežgriebėla ty“ ir taip pikta išbaręs, kad net visiems nesmagu pasidare.

Sunku patikėti, kad tokios jautrios sielos 23 metų jaunikaitis poetas, kuris girdėjo, kaip vidurnakčio tyloje „jaunas lapas arba žiedas ant šakelių kraunas“, kuris nuklausė, kaip „šakom šniūžda medžių kalba šventa“, kaip „žvaigždėlės plevena, gaili rasa krinta“ ir kaip „ramum tykumu malda dūšia dangun kilsta“... jaunikaitis poetas, sukūręs amžinajai Gamtai himną — būtų buvęs abejingas moteriškam grožiui, abejingas švelniai išauklėtai, tokios pat jautrios sielos kultūringai mergaitei poeti „piewczyni Zmudzi, uroczej krajny“, kurios „plody uczuć zachwycające!“

(Bus daugiau)

BANGA TELEVISION

V. ZELENIS, Sav.

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
(Prie Crescent St.) Tel. AP 7-0349

PARDUODAMA SU NUOLAIDA:
Televizija, radijas, HI-FI fonografai (tape re-
corders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai,
dulkių siurbliai ir t. t.

TAISOMA: televizija, radijas, HI-FI.

Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.

Lietuviai Advokatai

ST. BREMIS, J.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
APllegate 7-7083

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th STREET
Jackson Heights 73, N. Y.
NEwton 9-6620

A. J. WESLAN
16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6116

A. ANDRIUSKĖVIČIUS
Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIŲ
485 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-2318

BILL'S BAR
(Buv. Atletų Klubu name)
W. OSIP AUSKAS
Savininkas
Geri gėrimai, geras maistas,
draugiška nuotaika
168 MARCY AVENUE
Brooklyn 11, N. Y.
EV 4-9709

PARK FLORIST
MATTHEW MAZEIKA,
Savininkas

Gėlės pristatomos į bet
kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE
(Skersai nuo Haven teatro)

WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 9-3112

PASINAUDOKITE RETA PROGA

Buvo \$93.50

Dabar \$44.50

KAINOS MŪSŲ KRAUTUVĖJE DABAR
NUMUŠTOS 50%

GERIAUSIOS RŪSIES LOVOS IR MATRACAI

CYPRESS BEDDING
& MATTRESS CO.

3427 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

(Tarp Lincoln ir Nichols Ave.)

Telefonas: AP 7-8802

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Ivairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.

103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAČIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-2089

LIETUVIŠKA DUONA - LIETUVIŠKAS SŪRIS LIETUVIŠKOS DEŠROS IR SKILANDŽIAI

JONAS ANDRULIS
Michigan Farm Cheese, Inc.
Fountain, Michigan

PETRAS LISAIUSKAS
64-09 Clinton Avenue
Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY
131 Inslee Place
Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų, kreipiasi į jų gamybos genera-
linį atstovą PETRĄ LISAIUSKĄ, 64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.

Tel. TW 4-8087

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedejas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITŲ Tel. EVergreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinašios Koplyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius
įvairiems reikalams.

Jonas Krunklys, Vienybės agentas, pasinaudodamas atostogomis, buvo nuvykęs į Chicago aplankyti giminių ir pažįstamų, apsidodamas pas artimą giminaitį Joną Gedrį, kuris jam parodė Chicagos žymesnes vietas. J. Krunklys aplankė N. Lavine, Jadvygą Koliene, Balučius, Aučiūnus, Marčiukaičius, J. Binkauskienę, B. Peters ir kt. Visur jis mielai buvo priimtas, vaišinamas.

Buvo užėjęs aplankyti ir Vienybės koncerte išrinktos "Miss Lithuania", bet Audronės Bagdonaitės, bet jos nerado namie, nes ji buvo išvažiavusi su tėveliais atostogų. Namuose rado tik Bagdonaitės močiutę ar nieneį.

Nuotrukioje J. Krunklys lietuvų seselių vienuolyno sode prie lietuviškojo kryžiaus

* Spaudos pranešimu, šią vasarą restauruojamos pilys Trakuose, Gelgaudišky, Kaune ir kitur. Stengiamasi atstatyti Raudonės pilies bokštas, kuris pasitraukiant vokiečių buvęs susprogdintas.

* Dailininkui Jonui Šileikiui, kadaise gyvenusiam Amerikoje, šiemet sukako 75 m. amžiaus.

GOMULKA...

(Atkelta iš 6 psl.)

"Spalio pavasaris" į Lenkiją buvo išleides kiek daugiau grynoro oro, kaž kas buvo panašu į spaudos laisvę, į teisingumą, į nepriklausomybę, į asmens neliečiamybę. Bet pats Gomulka panaikino vieną po kito šiuos vilties spindulius. Būdamas antistalinistas, jis pasidarė stalinistu viešpataudamas. Atėjęs į valdžią su strelkininkų pagalba, jis įvedė marksistų įstatymą, kad streikas yra nusikaltimas prieš valstybę. Jis kovojo su besivystančia liberalizmo dvasia. Spalio revoliucijos žibintu buvo studentų laikraštis Po-Prostu. Gomulka šį laikraštį uždarė ir redaktorius įmetė į kalėjimą. Tikrumoje jis revoliucinės dvasios neužslopino, bet nustojo liaudies paramos, kuri būtų leidusi jam ir šį kartą pasipriešinti naujam Maskvos ultimatumui.

Ir jam nieko kito neliko kaip pasiduoti Maskvai ir pasmerkti titoizmo principus.

Gomulka sugriovė paskutinę lenkų viltį, kurią jie buvo sudėję į jį. Ir šiandien Varšuvoje viešpatauja Kremliaus tvarka...

Ar galėjo Gomulka pasielgti kitaip? Lenkijos ekonomija yra supančiota rusų pančiais. Šios svarbiausios pramonės šakos priklauso nuo rusų tiekiamų žaliavų.

* Šiuo kartu ne taip šilta sutikta nauja V. Klovos opera Vaiva, neseniai turėjusi premjerą Vilniuje. Libreto autorius J. Gustaitis naudojosi V. Krėvės "Perkūnu, Vaiva ir Straubliu". Kompozitoriui primetami kitose operose pasitaikę panašūs garsai.

* Kauno miesto sodas ties Valst. teatru pertvarkomas. Medžiai iškertami, pastatytas fontanas, kurį sups gėlynas.

* Laikraščių skelbimuose nurodoma, kad į daugelį mokyklų mokiniams priimami asmens iki 30 m. amž.

Dr. Legeckis...

(Atkelta iš 5 psl.)

Zinojau, kad ten buvo vežami politiniai kaliniai iš Raseinių kalėjimo, kurių tarpe buvo ir du jos broliai, vežami į rytus. Iš viršutinių mūsų namo aukštų matė vežamuosius, gulinčius kniupsčius ant sunkvežimio grindų, su surištomis už nugaros rankomis. Žmona spėliojo, ar tik ne jos broliai prašė sargybos sustoti prie mūsų buto, kad galėtų pasiimti šiltesnio rūbo žiemai.

Po valandos turėjau grįžti į ligoninę. Grįždamas buvau atsargus, užsidėjęs Raudonojo Kryžiaus raištį, stengiausi surasti sovietams patikimesnį keleivį. Bijojau pripuolamo arešto, vien už vaikščiojimą tokiu kritišku metu. Ligonių Kasos punkte radau vieną nuo Kedainių žmogų, kuriam gyvam pavyko išeiti iš vokiečių subombarduoto sovietų traukinio. Pasiūliau jam pasileisti mūsų ligoninėje.

Ėjdamas mačiau varant gatyvėmis daug areštuotų. Paklausus koki milicininką, trumpai atsakydavo: "banditas", "partizanas", arba "vokiečių šnipas".

Staiga vienas sviesiais plaukais ir basas, stiprus kaimo bernas pasileido bėgti nuo grupės suimtųjų. Kol milicininkai apsižiūrėjo jis jau buvo toli. Milicininkai pradėjo šaudyti. Vien momentu, man pasirodė lyg jį kliudė į kulni. Vėliau po mėnesio, kai mieste jau buvo vokiečiai, jį sutikau ligoninėje darant jo pėdos radijo nuotrauką ir buvo surasta kulnies kaukė kulipka. Pasirodo, jis buvo atjojęs nusipirkti tabako ir jodo bei tvarstomos medžiagos savo seneliui. Goršovičiaus vaistinės pardavėja, komjaunuolė, įtarė jį perkant jodo partizanams ir pranešė milicijai.

Vėliau jis buvo sulaikytas, bet milicijoje atsirado vienas pareigūnas iš jo kaimo, kuris jį išgelbėjo.

(Bus daugiau)

KARLONAS

FUNERAL HOME
Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.
280 CHESTNUT STREET
New Britain, Connecticut
Telefonas: 9-1181

J. Markiewicz

AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Connecticut
Telefonas: LOcust 2-9229

NORITE GEROS -- MENIŠKOS FOTOGRAFIJOS

Portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų - vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų.
Jums geromis sąlygomis padarys
VYTAUTAS MAZELIS
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HY 7-4677

TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS

AUGUST TRAUN, Savininkas
N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas POplar 9-9352

Pasinaudokite mūsų nuolaidomis, ruošdami paketus į Lietuvą.
ĮVAIRIAUSIOS MEDŽIAGOS DRABUŽIAMS
Didžiausias pasirinkimas

H. KOEN

111 DELANCEY ST., NEW YORK 2, N. Y.
(Tuojau už Williamsburgo tilto)

Ar Jūs Nepermokate

už savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras,

Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutaupymui,
geresnei savo apsaugai ir
greitesniam patarnavimui,
reikalaujant nuostolių atlyginimo.

Kreipkitės:

ALBERT F. PETERS

(PETRAUSKAS)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 Queens Blvd., Forest Hills 75, N. Y.

Tel. VI 3-1477

NAMŲ ADRESAS:

106-55 95th Street, Ozone Park 17, N.

Lietuvių vadovaujama

Schuyler Savings & Loan Association

OF KEARNY, N. J.
įsteigta 1924 m.

24 Davis Avenue

Telefonas WY 1-7260

Kearny, N. J.

Atdara kasdien, išskyrus šeštadienius, šventadienius, nuo 10 v. r. iki 3 v. p. p. Penktadienių vakarais nuo 6 iki 8:30 v. v.

KAPITALAS \$1,700,000

MOKAMA 3%

Apdrausta iki 10,000 dol.

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiai apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (INCOME TAX) užpildyti, pirkti piniginių perlaidų (MONEY ORDERS).

kreiptis

HAVEN REALTY

Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVENUE

WOODHAVEN 21, N. Y.

TEL. VI 7-4477

Kasdien - 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Sekmadieniais - 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

VIENYBĖ

Povilas P. Dargis, SLA Prezidentas, šią savaitę buvo atvykęs į New Yorką, kur turėjo pasitarimus su kitais SLA pareigūnais organizaciniais reikalais.

VI. Kulpavičius, BALFO sandėlio vedėjas, subalansavęs knygas rado, kad per paskutiniuosius 2 metus BALFas išsiuntė į užjūrį, daugiausiai į Vokietiją, virš 2 milijonų svarų visokių gėrybių, pusės milijono dolerių vertės. Gi pinigine apyvarta per 2 metus viršija ketvirtį milijono dolerių.

V. W. Alones, N. Y. Liet. Filatelistų Draugijos sekretorius, prašo pranešti, kad pašto ženklų paroda, kuri buvo numatyta suruošti LB Seimo metu, neįvyksianti ne nuo draugijos priklausančių aplinkybių.

Ona Kudirkaitė, Walpole, Mass., suruoštamie Liet. Radijo Korp. metiniame piknike Brocktone, buvo išrinkta „Miss Lithuania of N. E.“. Praejusiu metų gražuolė Irena Andrūnas jai įteikė sen. John F. Kennedy padovanotą puikią statulėlę.

R. Kezys praneša, kad į Tautinę stovyklą, kuri prasidės rugpiūčio 20 d. Milforde, Mich., šią savaitę iš New Yorko išvyksta 14 skautų ir 6 skautės.

A. Butas išrinktas naujuoju studentų Santaros New Yorko skyriaus pirmininku. Vicepirmininke išrinkta L. Stanaitytė, išdinkinė A. Ūmutytė, sekretorė V. Sutaūtė ir org. reikalų vedėju J. Maciūnas.

J. Cicėnas, kuriam buvo pavesta redaguoti Lietuvos Bendruomenės, metraštį, Centro valdybai delsiant su projekto realizavimu, surinktą metraščiui medžiagą gražino autoriams.

A. Rannito, estų rašytojo ir mūsų bendradarbio, dabar gyvenančio New Yorke, prieš karą parašytą veikalą „Sūnus paklydėlis“, kaip praneša Elta, Lietuvos valstybinis dramos teatras yra įsirašęs į savo repertuarą gastrolėms po Lietuvą.

B. Gražulis, mūsų bendradarbis, yra paruošęs novelių rinkinį „Sudužęs vaizdas“, kuris netrukus išeis iš spaudos.

O. Bačkienė, Lietuvos atstovo Prancūzijoje žmona, su Paryžiaus lietuvių misijos vedėju kun. Petrošiumi atvyksta į LB Seimą New Yorke.

Kardelija Jasutytė, prieš porą metų atvykusi iš Prancūzijos ir dabar dėstanti prancūzų kalbą State University of Iowa, šiuo metu vieši New Yorke pas Aisčius ir Mackevičius.

J. Zilevičius, kompozitorius, prieš 35 metus, būtent 1923 m. vasarą Kaune suorganizavo pirmąjį lietuvių simfoninį orkestrą ir suruošė apie 40 simfoninių koncertų.

Pasiruošimai Balfo seimui

Bene paskutinis šių metų didesnis lietuvių susirinkimas bus BALFO Seimas, kuris įvyksta lapkričio 29-30 dienomis Newark, N. J.

Is parengiamųjų darbų matyti, kad tai bus darbo, sprendimų, o ne demonstracijos Seimas. Be Centro Valdybos pranešimų, seime bus tariamasi šalpos į Lietuvą, Sibirą, Lenkiją sustiprinimu. Apie tai ne viską galima rašyti spaudoje, bet problemos drūžios, degančios ir jau dabar narpliojamos BALFO Seimą organizuojant.

Devintąjį BALFO Seimą rengia specialus komitetas, kuriam vadovauja entuziastas p. Jautelis. Tai gabus žmogus, puikiai žinąs ko reikia tokiems seimams ir kruopščiai studijuojąs kiekvieną detalę. Tikimasi seimo darbus suglausti į dvi dienas, daug pranešimų paruošti raštu, kad suvažiuavę seimo atstovai būtų jau susipažinę ir turėtų daugiau laiko pranešimus palūkstenti ir šalpos darbams naujų kelių pajieškoti, būtinus nutarimus padaryti.

Finansiniu seimo pasisekimu rūpinasi inž. W. J. Dilis, Jis irgi žino ką daro: jau surikiavo skelbimų - aukų jieškotojus New Yorke - New Jersey apylinkėse, suplanavo kitus pajamų būdus. J. Trečiokienė rūpinasi svečių vaišėmis.

APAČIOJE: Praėjusią savaitę pas Joną ir Oną Valaičius Brooklyne viešėjo didelis būrys svečių iš Chicagos. Apžiūrėję New Yorką, čikagiečiai, lydimi Valaičių, apsilankė ir Vienybės rezidencijoje. Nuotraukoje iš kairės į dešinę: Jonas Valaitis, Natalija Stankevičienė ir dukrelė Silvija, Ona Valaitienė, Petras Stankevičius, Pranė Zubrienė (Valaitienės sesuo), Antanas Zubrys ir Iona Zubrytė su lėle „Onute“.

Dail. Adomas Galdikas dalyvauja visos Amerikos meno parodoje - First Provincetown Arts Festival 1958 - American art of our time. Šiai parodai darbams atrinkti jury komisija buvo sudaryta iš New Yorko Metropolitan, Whitney ir Modern Museum direktorių.

Vyt. Maželio nuotrauka

Vyčių Seimas Philadelphijoje

Lietuvos Vyčių 45-tas metinis seimas šaukiamas šiemet rugpiūčio 20-24 d. Philadelphijoje.

Siame sukaktuviniame seime bus paminėta Sv. Kazimiero 500 metų gimimo sukaktis. Paskaitą skaitys Ateitininkų Federacijos vadas S. Sužiedėlis.

Seime dalyvaus vyskupai Padolskis ir Brizgys. Iškilmingame bankete Bellevue Stratford viešbutyje kalbės Lietuvos atstovas J. Kajec-

A. Tamošaitienė sparčiai ruošiasi Kanados tautinei parodai Toronte. Jos studija baigia austi kilimėlius, tautinius drabužius, juostas, kuriais bus išdekoruotas lietuvių skyrius.

kas. Banketo metu bus įteiktas Vyčių medalis kongresmanui Daniel J. Flood iš Pensilvanijos, kuris daug kartų gynė Lietuvos reikalus kongrese. Vyčiai kviečia lietuvius dalyvauti visose išskilmėse. **J. Janulaitis**

L. Kraulaitis, mūsų skaitytojas gyv. Bronx, N. Y., neseniai grįžo iš Trakų vasarvietės, netoli Quadric ežero, kur praleido dviejų savaičių atostogas. Tuo pačiu laiku ten atostogavo prof. J. Kaminskas, V. Sirutavičius, K. Bielinis, J. Petrauskas su žmona, M. Laušienė, G. Gedmintas iš Newark, N. J. ir k. Kraulaitis ypač gyrė Trakų vasarvietės virėją, V. Anbotą, kuris, sako, nepaprastai skaniai gamino maistą.

PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

* Rugpiūčio 16-17 d. d. Philadelphijos ir New Yorko Studentų Santaros Skyriai organizuoja bendrą 2 dienų išvyką į Tabor Farms, Inc., Cassville N. J. Debatams temą parinks V. Vaitaitis. Visais transportacijos bei rezervacijų reikalais skambinti New Yorke A. Butui (MI 7-6274, nuo 10 iki 12 val. vakare), o Philadelphijoje P. Masalaičiui LA 5-1417. Šioje išvykoje kviečiami dalyvauti netik santariečiai, bet ir jų bičiuliai. Norintiems grįžti į New Yorką šeštadienį vakare bus vienas automobilis.

* Rugpiūčio 17 d. Lindene, Laisvės parke, 340 Mitchell Ave., įvyks Darbininko metinis piknikas. Pradžia 2 val. p.p.

PLB SEIMAS

* **Rugpiūčio 28:** 10 val. rytą PLB Seimo atidarymas Statler viešbutyje, 7th Ave., 32nd and 33rd Street, New York. 12 v. dieną spaudos parodos atidarymas Statler viešbutyje. 4 v. p.p. meno parodos atidarymas Riverside muzėjuje, W. 103rd Street ir Riverside Dr., New York. 7:30 v. v. kamerinės muzikos koncertas Riverside muzėjuje.

* **Rugpiūčio 29:** visą dieną PLB Seimo darbo posėdžiai Statler viešbutyje.

* **Rugpiūčio 30:** 10 val. rytą PLB Seimo darbo posėdis Statler viešbutyje. 12 val. dieną sporto šventės atidarymas. 3 val. p. p. PLB Seimo iškilmingas posėdis Statler viešbutyje.

* **Rugpiūčio 31:** 10:30 v. rytą iškilmingos pamaldos už Lietuvą Sv. Patricko katedroje, 5th Ave. ir 51st St., New York. 2 v. p.p. PLB Seimo koncertas Carnegie Hall, 7th Ave. ir 57th St., New York. 7 v. v. PLB Seimo pabaigtuvių iškilmingas banketas ir šokiai Statler viešbutyje.

IŠNUOMOJAMAS

5 kambarių butas gražioje vietoje, netoli parko ir gero susisiekimo - Jamaica linijos. Turime ir pavienių kambarių viengungians. Kreiptis pas: K. Lakickas, 112 Jerome St., Brooklyn, N. Y. Tel. MI 7-2658.

IŠNUOMOJAMAS BUTAS SU GYDYTOJO KABINETU

Išnuomojamas butas iš 7 kambarių ir gydytojo kabinetas. Kampas Grand Street ir Union Ave., Brooklyne. Kreiptis pas: S. MISIŪNĄ, 502 GRAND ST., telefonas EV 4-8934.

JIEŠKO BUTO

Antanas Linkus, Jr., buvęs Amerikos Liet. Piliiečių Klubo sekretorius, jieško buto iš 5 ar 6 kambarių Woodhayene, Ozone Park, Forest Park ar Richmond Hill. Siūlyti: tel. MI 2-2068.